

DICLE ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Dicle Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim ve öğretimin esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Dicle Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim ve öğretimin esaslarına ilişkin usul ve hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü ve 44 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AGNO: Ağırlıklı Genel Not Ortalamasını,
- b) AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- c) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- ç) Enstitü/Enstitüler: Üniversiteye bağlı olarak lisansüstü eğitim ve öğretim yapan enstitüyü/enstitüleri,
- d) Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanlığı: Enstitüde programı bulunan ve programın yürütülmesinden enstitüye karşı sorumlu olan anabilim/anasanat dalı başkanlığını,
- e) Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Kurulu: Enstitü anabilim dalı başkanı ile enstitü bilim veya sanat dalı başkanlarından; Enstitü anabilim veya anasanat dalının yalnız bir bilim veya sanat dalını kapsadığı durumlarda enstitü anabilim dalı başkanının başkanlığında o anabilim dalındaki tüm öğretim üyelerinden oluşan kurulu,
- f) Enstitü Bilim/Sanat Dalı: Anabilim/Anasanat dalına bağlı olarak enstitüde programı bulunan bilim (sanat) dalını,
- g) Enstitü Yönetim Kurulu: Dicle Üniversitesinde lisansüstü eğitim ve öğretim yapan ilgili enstitünün yönetim kurulunu,
- ğ) GMAT: Uluslararası sınavlardan olan Graduate Management Admisson Test sınavını,
- h) GRE: Uluslararası sınavlardan olan Graduate Record Examination sınavını,
- ı) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,
- i) Mutlak Değerlendirme Sistemi (MDS): Üniversite tarafından yapılan sınav sonuçlarını değerlendirmek için önceden belirlenmiş not sınırlarına göre sınav sonucunun harf notuna dönüştürüldüğü 100'lük not sistemini,
- j) Müdür: İlgili enstitü müdürünü,
- k) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Normal öğrenim süresi: Tezsiz yüksek lisans için iki yarıyılı, tezli yüksek lisans için dört yarıyılı, doktora/sanatta yeterlik için sekiz yarıyılı, lisans sonrası doktora için on yarıyılı,
- l) Rektörlük: Dicle Üniversitesi Rektörlüğünü,
- m) Senato: Dicle Üniversitesi Senatosunu,
- n) Temel Tıp Puanı: TUS Temel Tıp Bilimleri Testi-1 inci bölümünden elde edilen standart puanın 0,7; TUS Klinik Tıp Bilimleri Testinden elde edilen standart puanın 0,3 ile çarpılarak toplanması ile elde edilen puanı,
- o) TUS: Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavını,
- ö) Uzaktan eğitim: Bilgi teknolojileri kullanılarak, öğrencinin derslere sınıf ortamında devamını gerektirmeyen öğretim şekli,
- p) ÜNİP: Üniversitelerarası İş Birliği Programını,
- r) Üniversite: Dicle Üniversitesini,

- s) YDS: Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
ş) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,
t) **(Ek:RG-9/8/2021-31563)** Eşdeğer diploma programı: İsimleri aynı olan veya ilgili yönetim kurulları tarafından içeriklerinin en az %80'i aynı olduğu tespit edilen diploma programlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Eğitim ve Öğretimle İlgili Genel Esaslar

Lisansüstü programlar

MADDE 5 – (1) Lisansüstü eğitim; tezsiz yüksek lisans, tezli yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarından oluşur.

(2) Birinci öğretimde tezsiz yüksek lisans, tezli yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik; ikinci öğretimde tezsiz yüksek lisans ve tezli yüksek lisans; uzaktan eğitimde ise tezsiz yüksek lisans programları yürütülür. Uzaktan eğitim veya ikinci öğretim programlarının usul ve esasları Senato tarafından belirlenir.

(3) Enstitüler, Senato kararı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı alınarak, eğitim ve öğretimin kısmen veya tamamen yabancı dille yapıldığı lisansüstü programlar açabilirler. Bu programlarda ek olarak 23/3/2016 tarihli ve 29662 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(4) Bir lisansüstü programın çerçevesi; ilgili diploma programına ait esaslar ile yarıyıllarına ait derslerin listesi, her bir dersin bilgi paketi, uygulanacak eğitim öğretim koşul ve olanakları, başvuru koşulları ile görevli öğretim elemanlarının listesinden oluşur. Bu çerçeve, Senato tarafından belirlenen forma göre enstitülere bağlı lisansüstü program başkanlıklarının önerisi ve ilgili enstitünün yetkili kurullarının teklifi ve Senatonun onayı ile kabul edilir. Her bir program çerçevesi ilgili enstitüye ait elektronik ortamda/internet sayfasında da yer alır.

(5) Yüksek lisans ve doktora programları ile sanatta yeterlik çalışmasına, hangi lisans ve yüksek lisans programlarından mezun olanların başvurabileceği, Senato veya gerek görülmesi durumunda Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu kararı ile belirlenir.

Kontenjanlar

MADDE 6 – (1) Lisansüstü öğrenci kontenjanları, genel, yurt dışı kontenjanları ve ÜNİP kontenjanları olmak üzere üçe ayrılır. Genel kontenjanlar, kabul koşullarını sağlayan tüm adaylara; yurt dışı kontenjanları kabul koşullarını sağlayan yabancı uyruklu veya lisans/lisansüstü eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı adaylara, ÜNİP kontenjanları ise Üniversitenin iş birliği yaptığı diğer üniversitelerin öğretim yardımcıları, okutman ve öğretim görevlilerine açıktır.

(2) Genel kontenjanlar içerisinde, lisans birincilerine mezun oldukları alanda tezli yüksek lisans için; stratejik değeri yüksek ulusal/uluslararası projeler ile TÜBİTAK ve Ulusal Ajans projelerinde görev alan ve çalışmalarını tez konusu yapmak koşuluyla proje ekibi tarafından önerilen adaylara ise tezli yüksek lisans ve doktora için kontenjan ayrılabilir. Ayrıca genel ve yurt dışı kontenjan türü için yatay geçiş kontenjanı belirlenebilir.

(3) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Lisansüstü program kontenjanları, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen lisansüstü programlarda görev alabilecek öğretim üyesi sayısı ve mevcut öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı dikkate alınarak, tezli yüksek lisans ve doktora programları için öğretim üyesi başına düşen tez danışmanlığı en fazla 14, tezsiz yüksek lisans programları için ise tezli yüksek lisans ve doktora programları hariç en fazla 16 öğrenci düşecek şekilde belirlenir. Ancak, Yükseköğretim Kurulu ile yapılan protokol dâhilinde ve üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde yürütülen lisansüstü programlar için bu kontenjan %50’ye kadar artırılabilir.

(4) ÜNİP kapsamında kontenjanlar, enstitülere yapılan başvurular, ilgili anabilim/anasanat dalının görüşü doğrultusunda değerlendirilerek enstitülerin yetkili kurullarınca kararlaştırılır.

(5) Üniversitelerarası protokollerle öğrenci kabul edilen programlara yönelik kontenjanlar için ek düzenlemeler yapılabilir, bu durumda uygulama usul ve esasları Senato tarafından düzenlenir.

(6) **(Ek:RG-25/9/2020-31255)** Üniversite-Sanayi-Toplum işbirliğini arttırmak amacıyla kamu veya özel sektörle yapılan protokoller çerçevesinde genel kontenjanlar içerisinde kontenjan ayrılabilir. **(Değişik cümle:RG-9/8/2021-31563)** Protokollerle öğrenci kabul edilen programlara yönelik kontenjanlar için ek düzenlemeler yapılabilir, bu durumda uygulama usul ve esasları Senato tarafından düzenlenir.

İlan, başvuru ve öğrenci kabulü

MADDE 7 – (1) Lisansüstü programlarla ilgili kontenjanlar, akademik takvim ve varsa diğer hususlar Rektörlükçe ilan edilir.

(2) İlanda, genel, yurt dışı ve ÜNİP kontenjanları ile varsa bu programlara başvuru koşulları ve programlara göre istenen gerekli belgeler ayrı ayrı belirtilir.

(3) Başvurular, ilanda yer alan tarihler içerisinde ve belirtilen gerekli tüm belgelerle şahsen veya yasal vekil kullanılarak ilgili enstitüye yapılır. Posta yolu ile yapılan başvurular işleme alınmaz. Enstitüler, başvuruların sadece elektronik ortamda Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi üzerinden T.C. kimlik numarası ve aday şifresi kullanılarak yapılmasını isteyebilir. Bu durum enstitü tarafından ilgili ilânda belirtilir.

(4) (Mülga:RG-25/7/2022-31903)

Genel kontenjanlardan lisansüstü programlara öğrenci kabulü

MADDE 8 – (1) Lisansüstü programlara öğrenci kabulünde adaylardan;

a) Tezsiz/tezli yüksek lisans programlarına ve lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programına başvurularda lisans diploması istenir.

b) Doktora programına başvurularda; tıp, diş hekimliği, veteriner, eczacılık fakülteleri ile hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli lisans programı mezunları veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip mezunlar için lisans diploması; 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıt yapmış olup mezun olan adaylar için lisans ve tezsiz yüksek lisans diploması, tezli yüksek lisans mezunları için lisans ve tezli yüksek lisans diploması istenir.

c) Lisans/lisansüstü eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan adaylardan sağlık alanlarında lisansüstü başvurularda YÖK tarafından verilen denklik belgesi, sağlık alanları dışında ise yine YÖK tarafından verilen okul tanıma yazısı istenir.

(2) Eğitim ve öğretimin tamamen bir yabancı dille yapıldığı programlar hariç, lisans eğitimini Türkiye dışında yapmış yabancı uyruklu adayların, yabancı dil destekli programlara veya Türkçe programlara başvurusu için üniversitelerin dil merkezleri veya Yunus Emre Enstitüsü tarafından yapılan Türkçe sınavından en az C1 seviyesinde başarı belgesine sahip olmaları gerekir.

(3) Lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programına başvuruda bulunan adayların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya YÖK not dönüşüm tablosundaki eşdeğeri olması gerekir.

(4) (Mülga:RG-25/7/2022-31903)

(5) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Adayların başvurduğu programın puan türünde tezsiz/tezli yüksek lisans için ALES'ten en az 55, lisans programları derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programlarına başvurularda ALES'ten en az 80 puan, yüksek lisans derecesiyle doktora/sanatta yeterlik programları için ise ALES'ten en az 60 puan veya GRE veya GMAT sınavlarından Senato tarafından belirlenen eşdeğer puan almış olmaları gerekir. Tezsiz yüksek lisans programı başvurularında ALES puanı istenip istenmeyeceği istenmesi durumunda en az kaç puan isteneceği ve etki oranı, ilgili anabilim dalının önerisi/enstitü yönetim kurulu kararı ve Senato onayıyla kesinleşir. Güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuarın enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz. Ancak bu anabilim/anasanat dallarına tezsiz/tezli yüksek lisans ve doktora programlarına öğrenci kabulünde sanatta yetenek sınavından en az 60/100 puan lisans derecesi ile doktora programlarına başvurularda ise sanatta yetenek sınavından en az 80/100 puan istenir. Ayrıca güzel sanatlar fakülteleri ve konservatuar mezunları ile diğer fakültelerin eşdeğer programlarından mezun olanların sanatta yeterlik programlarına öğrenci kabulünde ALES puanı yerine sanatta yetenek sınavından en az 60/100 puan lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına başvurularda ise sanatta yetenek sınavından en az 80/100 puan istenir. Bir tezli yüksek lisans, doktora

ya da sanatta yeterlik programından mezun olup, ikinci eşdeğer program için başvuracak adaylardan ALES puanı istenmez. Bu gibi adaylar için ALES yerine, ilgili program için istenen ALES baraj puanı değerlendirmeye alınabileceği gibi yeni bir taban puan da Senato tarafından belirlenebilir.

(6) **(Değişik:RG-9/8/2021-31563)** Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için tıp fakültesi mezunlarının TUS'tan alınmış en az 50 temel tıp puanına veya ALES'in sayısal kısmından 60 puana veya GRE ya da GMAT sınavlarından Senato tarafından belirlenen eşdeğer bir puana sahip olmaları; tıp fakültesi mezunu olmayanların ise ALES'in sayısal kısmından 60 puana veya GRE ya da GMAT sınavlarından Senato tarafından belirlenen eşdeğer bir puana sahip olmaları gerekir. Diş Hekimliği Fakültesi mezunu olup, doktora programlarına başvurmak isteyen adayların DUS sınavından en az 50 ve ALES (Sayısal)'ten en az 60 puan almış olması gerekir. Veteriner Fakültesi mezunu olup, doktora programlarına başvurmak isteyen adayların VUS sınavından en az 50 ve ALES (Sayısal)'ten en az 60 puan almış olması gerekir.

(7) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Tezli yüksek lisans başvurularında adaylardan yabancı dil puanı istenmez ancak, geçerli yabancı dil puanını ibraz eden adayların puanı değerlendirmeye alınır. Geçerli yabancı dil puanı olmayan adayların ise yabancı dil puanı sıfır olarak kabul edilir. Doktora/sanatta yeterlik için anadili hariç olmak üzere en az 55 puan ve lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programları için anadili hariç olmak üzere en az 65 puan veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) ya da YÖK tarafından eşdeğerliği kabul edilen ulusal/uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puanın eşdeğeri bir puan almaları zorunludur. Eğitim-öğretimin kısmen veya tamamen yabancı dille yapıldığı lisansüstü programlara genel kontenjanlardan kabul edilen öğrencilerin programın dilinde yeterlikleri, zorunlu ve isteğe bağlı yabancı dil hazırlık sınıfları hakkında Üniversite tarafından düzenlenen yönerge hükümlerine göre değerlendirilir. Tezsiz yüksek lisans programlarında ise yabancı dil puanı aranmaz.

(8) Lisans birinciliği kontenjanından başvuruda bulunacak adaylar yukarıdaki kabul koşullarına ek olarak birinciliklerini kanıtlayan belgenin aslını veya noter tasdikli örneğini başvurularına eklemek zorundadırlar.

(9) Stratejik değeri yüksek ulusal/uluslararası projeler ile TÜBİTAK ve Ulusal Ajans projelerinde görev alanlardan başvuracakları programın koşullarını sağlayanlar, biri proje ekibinden olmak üzere iki referans mektubunu yarıyıl başlangıcından en az iki ay önce o program için kontenjan talep eden dilekçe ile ilgili enstitüye başvururlar. Bu adaylar dilekçelerinde projelerini tez konusu yapmak istediklerini ayrıca belirtirler.

(10) **(Ek:RG-25/9/2020-31255) (Değişik:RG-9/8/2021-31563)** Üniversite-Sanayi-Toplum iş birliği kapsamında belirlenen kontenjanlara yapılacak başvurularda Enstitü Anabilim Dalı Başkanlıklarının teklifi, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ve Senatonun onayı ile yukarıdaki kabul koşullarında düzenlemeler yapılabilir.

(11) **(Ek:RG-9/8/2021-31563)** Yaygın salgın hastalık, doğal afet ve benzeri durumlarda lisansüstü programlara öğrenci kabulünde (başvuru tarihleri de dâhil olmak üzere) hangi koşulların aranacağı veya hangi ölçütlerle lisansüstü programlara öğrenci kabul edileceği Enstitü Yönetim Kurulunun teklifi ve Senatonun onayı ile belirlenir.

Yurt dışı kontenjanlardan lisansüstü programlara öğrenci kabulü

MADDE 9 – (1) Yurt dışı kontenjanlardan lisansüstü programlara öğrenci kabulünde adaylardan;

a) Tezsiz/tezli yüksek lisans programlarına ve lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programına başvuruda lisans diploması istenir.

b) Doktora programına başvuruda; tıp, diş hekimliği, veteriner, eczacılık fakülteleri ile hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli lisans programı mezunları veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip mezunlar için lisans diploması, tezli yüksek lisans mezunları için lisans ve tezli yüksek lisans diploması istenir.

(2) Lisans/lisansüstü eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan adaylardan sağlık alanlarında lisansüstü başvurularda YÖK tarafından verilen denklik belgesi, Sağlık alanları dışında ise yine YÖK tarafından verilen okul tanıma yazısı istenir.

(3) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)**⁽²⁾ Eğitim ve öğretimin tamamen yabancı dille yapıldığı programlar hariç, diğer programlara bu madde kapsamında kabul edilen öğrencilerin üniversitelerin dil merkezleri veya Yunus Emre Enstitüsü tarafından yapılan Türkçe sınavından başarılı olmaları gerekir. Başarılı olamayanlar Dicle Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) tarafından açılan en fazla bir yıl süreli Türkçe dil kursuna katılmak ve Türkçe sınavından en az C1 seviyesinde puan alarak başarılı olmak zorundadırlar. Aksi durumda öğrencinin enstitüyle ilişkisi kesilir. Kursun süresi normal öğrenim süresinden sayılmaz.

(4) **(Mülga:RG-25/7/2022-31903)**

(5) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)**⁽²⁾ Eğitim-öğretimin kısmen veya tamamen yabancı dille yapıldığı lisansüstü programlara bu madde kapsamında kabul edilen öğrencilerin programın dilinde yeterlikleri Üniversite tarafından belirlenen ilgili yönergenin hükümlerine göre değerlendirilir.

(6) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)**⁽²⁾ Bu maddedeki hükümlerin dışında, yurt dışı kontenjanlardan lisansüstü programlara öğrenci kabulüne ilişkin usul ve esaslar Senato tarafından belirlenir.

ÜNİP kontenjanlarından lisansüstü programlara öğrenci kabulü

MADDE 10 – (1) ÜNİP kontenjanından başvuran adayların, ilgili programlara ilişkin genel kontenjanlar için belirlenen asgari şartları sağlamaları gerekir. ÜNİP kontenjanından yararlanmak isteyen adaylar dilekçelerini ve asgari koşulları sağladıklarını gösteren belgeleri kendi üniversitelerine verirler. Kendi rektörlüklerince Üniversiteye gönderilen başvurular, Rektörlüğümüz tarafından yanıtlanır.

Başvuruların değerlendirilmesi

MADDE 11 – (1) Genel ve ÜNİP kontenjanlarında değerlendirme esasları şunlardır:

a) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Tezsiz yüksek lisans programı değerlendirmesi için ALES puanı istenmesi durumunda başarı notu %50 ALES, %50 AGNO/lisans puanlarının toplamından oluşur. ALES puanı istenmemesi durumunda ise sadece lisans not ortalamasına göre yapılır. Adayın başarılı sayılması için başarı notunun en az 50/100 olması gerekir. Adayların puanlarında eşitlik olması halinde bu Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre karar verilir.

b) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Tezli yüksek lisans programı için başarı notu %50 ALES, %30 AGNO/lisans ve varsa %20 yabancı dil puanlarının toplamından, resim-iş eğitiminde ise %50 ALES, %30 portfolyo, %10 AGNO/lisans ve varsa %10 yabancı dil puanlarının toplamından oluşur. Güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuvarın enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES puanı yerine sanatta yetenek sınavı veya portfolyo puanı kullanılır. Adayın başarılı sayılması için başarı notunun en az 50/100 olması gerekir. Tezli yüksek lisans programı için başarı notu hesaplama işlemine, varsa lisans birinciliği kontenjanından başlanır. Lisans birinciliği kontenjanından yerleşemeyen adaylar diğer başvurularla birlikte genel sıralamaya dâhil edilir. 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ayrılmış olan kontenjanlara yerleşen aday olmaması halinde, bu kontenjanlar genel kontenjanlara müracaat eden diğer adaylar için kullanılır.

c) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Doktora programı için başarı notu %50 ALES, %20 AGNO/lisans, %10 AGNO/yüksek lisans ve %20 yabancı dil puanlarının toplamından oluşur. Lisans mezuniyetleri yüksek lisans olarak sayılanlar için başarı notu %50 ALES/TUS/DUS, %30 AGNO/lisans ve %20 yabancı dil puanlarının toplamından oluşur. Temel tıp bilimlerinin doktora programları için başvurularda başarı notu %50 ALES/TUS/DUS/VUS, %30 AGNO/lisans ve %20 yabancı dil puanlarının toplamından oluşur. Adayların başarılı sayılabilmesi için en az 60/100 puan almış olmaları gerekir.

ç) Sanatta yeterlik programı için başarı notu %50 ALES, %5 AGNO/lisans, %5 AGNO/yüksek lisans, %30 değerlendirme ve %10 yabancı dil puanlarının toplamından oluşur. Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuvar mezunları ve diğer fakültelerin eşdeğer programlarından mezun olan adaylar için ALES puanı yerine sanatta yetenek sınavı puanı kullanılır. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile başvuru için adayların sağlaması gereken referans mektubu, sanatta yeterlik yapmak isteme nedenini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar ve benzeri diğer belgeler ilgili enstitü tarafından düzenlenen esaslar çerçevesinde belirlenir.

d) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programı için başarı notu %50 ALES, %30 AGNO/lisans ve %20 yabancı dil puanlarının toplamından oluşur.

e) Diğer not sistemlerindeki değerlendirmelerin yüzlük nota çevrilmesinde YÖK not dönüşüm tablosu kullanılır.

f) Adayların başarı notu en yüksek nottan başlamak üzere sıralanır ve ilan edilmiş kontenjan kadar asil ve yedek aday belirlenir. Eşit başarı notuna sahip olan adaylar arasından, sırasıyla, AGNO/lisans, değerlendirme, yabancı dil puanı yüksek olanlar tercih edilir.

g) Lisansüstü programlara kayıt hakkı kazananlar, ilgili enstitünün internet sayfasında ilan edilir. İlandan itibaren maddi hatalar için üç iş günü itiraz süresi verilir. İtiraz süresi sonunda listeler kesinleşir. Kesin kayıt hakkı kazananlar, yedekleri ile birlikte ilgili enstitünün web sayfasında ilan edilir.

ğ) Kayıt yaptırmayan asil adayların yerine başarı sırasına göre yedek adaylardan öğrenci kabul edilir. Hak kazanan yedek adaylara başvuru için asil adayların kayıt süresinin bitimini takip eden üç iş günü süre tanınır. Yedek adaylar puan sıralamasına göre boş kontenjanlara kayıt hakkı kazanır.

h) **(Ek:RG-9/8/2021-31563)** Üniversite-Sanayi-Toplum iş birliği kapsamında belirlenen kontenjanlara yapılacak başvurularda enstitü anabilim dalı başkanlıklarının teklifi, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ve Senatonun onayı ile yukarıdaki kabul koşullarında düzenlemeler yapılabilir.

Yurt dışı kontenjanları

MADDE 12 – (1) Yurt dışı kontenjanlarında değerlendirme esasları şunlardır:

a) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)⁽¹⁾** Tezsiz/tezli yüksek lisans programlarında başarı notu AGNO/lisans puanı olarak alınır.

b) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)⁽¹⁾** Doktora/sanatta yeterlik programlarında başarı notu %50 AGNO/lisans ve %50 AGNO/yüksek lisans puanlarının toplamından oluşur. Lisans mezuniyetleri yüksek lisans sayılanlar için başarı notu AGNO/lisans puanı olarak alınır.

c) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)⁽¹⁾** Lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik ve temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurularda başarı notu AGNO/lisans puanı olarak alınır.

ç) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)⁽¹⁾** Adayların başarı notu en yüksek nottan başlamak üzere sıralanır ve ilan edilmiş kontenjan kadar aday programlara kabul edilir. Eşit başarı notuna sahip olan adaylar arasından mezuniyet tarihi yeni olan aday, eşitliğin devam etmesi halinde ise sırasıyla yaşı küçük olan aday ve başvuru tarihi önce olan aday tercih edilir.

Yatay geçişler

MADDE 13 – (1) Yatay geçiş kontenjanları ve kontenjanlara başvurabilecek öğrencilerin programları, anabilim/anasanat dalı başkanlıklarının görüşü alınarak ilgili enstitü yönetim kurulunun önerisi ve Senato kararıyla belirlenir ve ilân edilir.

(2) Bir öğrencinin yatay geçiş başvurusunun kabul edilebilmesi için; diğer üniversitelerin benzeri enstitülerinde eşdeğer bir lisansüstü programda en az bir yarıyılını tamamlamış, disiplin cezası almamış, ayrılacağı lisansüstü programın geçiş yapacağı yarıyıla kadar olan derslerin tümünü normal süresi içinde başarmış ve bu Yönetmelikte belirlenen asgari koşulları sağlamış olması gerekir. **(Mülga cümle:RG-9/8/2021-31563)**

(3) Tezsiz yüksek lisans hariç, yüksek lisans programlarında normal öğrenim süresinin son bir yılında, doktora/sanatta yeterlik/lisans sonrası doktora programlarında ise normal öğrenim süresinin son iki yılında yatay geçiş yapılmaz.

(4) Lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik yapan adaylar, Üniversitede dört yıllık lisansa dayalı başvurabileceği doktora/sanatta yeterlik programlarının olmadığı durumlarda, ilgili yatay geçiş kontenjanlarına, doktora yeterlik sınavını başardıktan sonra, sanatta yeterlik programlarına ise ders süreci sonrası başvurabilirler.

(5) Bir öğrencinin yatay geçiş başvurusunun kabul edilmesi için, başvuru yapacağı tarihe kadar kayıtlı olduğu derslerden ağırlıklı not ortalamasının yüksek lisans için en az 70/100, doktora/sanatta yeterlik için en az 75/100, lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik için ise en az 80/100 olması gerekir. Yatay geçiş talebinde bulunan ancak transkriptlerinde 70/100 notunun altında veya DC, DD, FD, FF, NA ve U harf notu olan öğrencilerin başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

(6) **(Değişik:RG-9/8/2021-31563)** Değerlendirme o döneme kadar alınmış derslerin not ortalamasına göre yapılır. Eşitlik halinde sırasıyla adayların ALES ve yabancı dil puanlarına bakılır.

(7) Yatay geçiş kontenjanından fazla yatay geçiş başvurusu olması durumunda başarı notuna göre sıralama yapılır ve ilan edilmiş kontenjan kadar asil ve yedek aday belirlenir. Eşit başarı notuna sahip olan adaylar arasından, sırasıyla, ALES, değerlendirme, yabancı dil puanı yüksek olanlar tercih edilir.

(8) Yatay geçiş yoluyla kabul edilen öğrencilerin dosyası ilgili enstitüden istenir ve muafiyet işlemi, anabilim/anasanat dalı başkanlığının görüşü alınarak ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Kararda, ğrenim sürecinde öğrencinin intibakının yapıldığı aşama ve yarıyıl da belirtilir. Öğrenciler intibakının yapıldığı yarıyılın normal ğrencilerinin sahip oldukları haklara sahiptirler. Yatay geçiş yoluyla enstitüden ayrılan öğrencinin ise dosya muhteviyatı, yatay geçiş yaptığı enstitünün talebi üzerine bir rneği alındıktan sonra gönderilir.

(9) **(Ek:RG-9/8/2021-31563)** Tezsiz yüksek lisans programından tezli yüksek lisans programına yatay geçişler, tezli yüksek lisans programı için ğrenci kabulünde aranan şartlara göre yapılır.

Programlar arası geçiş

MADDE 14 – (1) Enstitünün herhangi bir doktora/sanatta yeterlik programına lisans derecesi ile kabul edilmiş ve en az yedi adet dersini ve seminer dersini başarı ile tamamlamış bir ğrenci, varsa aynı bilim/sanat dalının, bilim/sanat dalı olmayan programlar için aynı anabilim/anasanat dalının tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilir. Öğrencinin talebi, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının nerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun kararıyla geçişi uygun görülen öğrencinin programa intibakı yapılır.

(2) Aynı bilim/sanat dalında, bilim/sanat dalı olmayan programlar için aynı anabilim/anasanat dalında olmak üzere tezli yüksek lisans programından, tezsiz yüksek lisans programına geçiş, öğrencinin talebi ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının nerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

(3) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Aynı bilim/sanat dalında, bilim/sanat dalı olmayan programlar için aynı anabilim/anasanat dalında olmak üzere tezsiz yüksek lisans programından, tezli yüksek lisans programına geçiş, öğrencinin tezli yüksek lisans programının asgari koşullarını sağlaması, aldığı dersleri başarı ile tamamlaması ve ağırlıklı genel not ortalamasının en az 90/100 olması koşuluyla, öğrencinin başvurusu üzerine, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının nerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılır.

(4) Aynı bilim/sanat dalında, bilim/sanat dalı olmayan programlar için aynı anabilim/anasanat dalında olmak üzere tezli yüksek lisans programına kayıtlı ders dönemi öğrencilerinden lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik asgari başvuru koşullarını sağlayanlara, en az bir yarıyılını tamamlaması, aldığı derslerin tamamını başarması ve ağırlıklı genel not ortalamasının en az 85/100 olması koşuluyla, öğrencinin başvurusu üzerine, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının nerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun kararı ile lisans derecesi ile doktora programına geçiş hakkı tanınır.

(5) Programlar arası geçiş bir kez yapılabilir. Kabul edilmesi halinde, öğrencinin dosyası yeni programa aktarılır ve eski program ile ilişiği kesilir. **(Ek cümle:RG-9/8/2021-31563)** Programlar arası başvurular enstitü yönetim kurullarınca belirlenen ayrıntılı akademik takvimde belirtilen tarihler arasında yapılır.

Değişim programları

MADDE 15 – (1) Değişim programları, niversitenin yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumları ile düzenlenen protokol çerçevesinde kurumların birine kayıtlı olan öğrencilerin kısa süreli olarak diğer kurumda eğitim ve ğretim görmelerine olanak tanıyan programdır.

(2) Değişim programları ve bu programlara katılan değişim ğrencilerinin seçilme, ders alma, ders saydırma, kredi ve kabul işlemleri ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Senato tarafından belirlenen esaslara göre yürütülür.

(3) Değişim programları ile uluslararası ortak programlar kapsamında yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarında geçirilen süreler normal ve azami eğitim ve ğretim süresine dhildir.

Özel ğrenci kabulü

MADDE 16 – **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)**

(1) Bir yüksek lisans, doktora ya da sanatta yeterlik programına kayıtlı olan öğrenciler, diğer yükseköğretim kurumlarındaki lisansüstü derslere kayıtlı oldukları enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının onayı ile ilgili dönemin eğitim-öğretime başlama haftası içerisinde başvurmaları koşuluyla Üniversiteye özel öğrenci olarak kabul edilebilir. Lisansüstü derslere kabul edilen öğrencilerin, özel öğrenci olarak aldıkları ve başarılı oldukları derslerin muafiyet işlemleri kayıtlı oldukları enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından yürütülür. Özel öğrenci kabul koşulları ve bu konudaki diğer hükümler Senato tarafından belirlenir.

Kesin kayıt ve kayıt yenileme/ders değişikliği

MADDE 17 – (1) Kesin kayıt, ilânda belirtilen koşullar ve süreler dâhilinde, istenen belgelerin ekli olduğu bir dilekçe ile adayın bizzat kendisi (veya resmi vekili) tarafından elden veya elektronik ortamda ilgili enstitüye yapılır. Kesin kayıta, istenen belgelerin aslı veya noter ya da mezun olduğu yükseköğretim kurumu tarafından onaylanmış örneği kullanılır. Süresi içerisinde kesin kaydını yaptırmayan adaylar kayıt hakkını kaybederler. Bu adayların yerine yedek listedeki adaylar sırasıyla ilan edilerek kayıt hakkı kazanırlar. Yapılan ilanları ve bu ilanlara ilişkin güncellemeleri takip etme sorumluluğu adaylara aittir. Kayıtlar enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

(2) Kayıt sırasında veya sonrasında yapılan incelemede, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar ile sahte veya tahrif edilmiş belge verdikleri tespit edilenlerin kayıtları, programa kayıt tarihi itibarıyla iptal edilir. Bu durumu, kayıt hakkı elde ettikten sonra herhangi bir aşamada tespit edilenlerin enstitü ile ilişkileri kesilir ve ayrıca haklarında disiplin soruşturması açılır. Zikredilen durumu mezuniyet sonrası anlaşılanların diploma dâhil tüm belgeleri de iptal edilir ve haklarında yasal işlem başlatılır. Her aşamadaki usulsüzlük ile ilgili olarak disiplin soruşturması ile birlikte, Cumhuriyet Başsavcılığına da suç duyurusunda bulunulur. Ayrıca varsa yatırmış oldukları öğrenci katkı payı/öğrenim ücretleri geri ödenmez.

(3) Öğrenciler her yarıyıl başında ve akademik takvimde belirtilen tarihlerde ilgili enstitü müdürlüğüne istenen kayıt yenileme işlemlerini yerine getirmekle yükümlüdürler.

(4) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa doğrudan veya geçiş yoluyla kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez.

(5) Her yarıyılın ilk haftası içinde ders değişikliği, ders ekleme ve ders bırakma işlemleri yapılabilir.

Öğrenci katkı payı/öğrenim ücreti

MADDE 18 – (1) 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesi ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uyarınca belirlenen öğrenci katkı payı ve varsa öğrenim ücreti, yarıyıl başlarında akademik takvimde belirtilen tarihlerde ödenir. Mazeretleri ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilenler hariç, süresi içinde katkı payı ve varsa öğrenim ücretini ödemeyenler o yarıyıl için kayıt yaptıramaz/yenileyemez ve öğrencilik haklarından yararlanamazlar. Bu arada geçen süre öğrenim süresinden sayılır.

(2) Değişim programlarına, ortak programlara ve benzeri programlara katılan öğrencilerin katkı payları ile varsa öğrenim ücretlerinin nasıl ödeneceği üniversitelerarası yapılan ikili anlaşmalarla belirlenir.

(3) Öğrenci katkı payı ve varsa öğrenim ücreti taksitini yatırmış oldukları yarıyılın eğitim ve öğretimi başladıktan sonra Üniversiteden ayrılan, çıkarılan, kaydı silinen veya mezun olanların o yarıyıla ilgili öğrenci katkı payları/öğrenim ücretleri iade edilmez.

Muafiyet işlemleri

MADDE 19 – (1) Ders muafiyet başvuruları ilk kayıt tarihinden başlayarak, derslerin başladığı ilk hafta sonuna kadar ilgili enstitüye yapılır. Süresi içerisinde muafiyet talebinde bulunmayan öğrenciler kaydolduğu programın tüm eğitim ve öğretiminden sorumludurlar.

(2) Öğrenci, başka bir diploma derecesine saydırılmamış olmak koşulu ile daha önce başka bir programdan almış olduğu ve üzerinden altı yarıyıl geçmemiş olan dersten/derslerden muafiyet talebinde bulunabilir. Muafiyet talep edilen ders/derslerin toplam kredisi, ilgili programın mezuniyet koşulu için gerekli olan ulusal kredinin %50 sini geçemez. Muafiyet talepleri ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından oluşturulan eğitim ve öğretim komisyonunca değerlendirilir ve Enstitü Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır. Bir dersten başarılı olmak dışında hiçbir amaçla kısmen

muafiyet işlemi yapılamaz. Muafiyet taleplerinde başvuru dilekçesine aşağıdaki belgelerin onaylı örnekleri eklenir:

- a) Derslerin kredilerini ve başarı durumlarını gösteren belge/belgeler,
- b) İlgili derslere ait ders bilgi paketleri,
- c) İlgili kurumun yönetmelik referansı ya da not sistemini gösterir belge/belgeler.

(3) Herhangi bir sebeple ilişkisi kesilip daha sonra 2547 sayılı Kanun gereği yeniden kayıt yaptıran öğrencilerin intibakı ilgili mevzuat kapsamında Enstitü Yönetim Kurulu tarafından yapılır.

Mazeretler ve öğrenime ara verme

MADDE 20 – (1) Öğrencilerin öğrenimlerine, aşağıda belirtilen nedenlerden en az birinin var olması halinde ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla ara verilebilir:

- a) Öğrencinin sağlık kurulu raporları ile belgelenmiş sağlıkla ilgili mazeretinin olması,
- b) Mahallin en büyük mülki idare amirince verilecek bir belge ile belgelenmiş olması şartı ile tabii afetler nedeniyle öğrencinin öğrenimine ara vermek zorunda kalmış olması,
- c) Öğrencinin yabancı dil öğrenmek amacıyla yurt dışına gideceğini belgelemesi,
- ç) Öğrencinin tutukluluk hali,
- d) İlgili mevzuat hükümlerine göre öğrencinin, yükseköğretim kurumundan çıkarma cezası almasını gerektirmeyen mahkûmiyet hali,
- e) Öğrencinin hangi nedenle olursa olsun, tecil hakkını kaybetmesi veya tecilinin kaldırılması suretiyle askere alınması,
- f) İlgili enstitü yönetim kurulunun haklı ve geçerli kabul edeceği diğer nedenlerin ortaya çıkması.

(2) Öğrenimine ara vermek isteyen öğrencinin; yarıyıl başlangıcından önce danışmanı aracılığı ile anabilim/anasanat dalı başkanlığına başvurması gerekir. Ancak, öğrenciden kaynaklanmayan nedenlerle, öngörülen süre içerisinde başvuruda bulunamayan ya da sonradan ortaya çıkan durumlarda, öğrencinin mazeretini belirten belgelerin düzenlenme tarihinden en geç beş iş günü içinde ilgili enstitü müdürlüğüne teslim edilmesi ve talebin Enstitü Yönetim Kurulu tarafından uygun görülmesi durumunda dönem içinde de öğrenime ara verilebilir. Bu durumda öğrenci aktif dönem derslerini hiç almamış sayılır.

(3) Yabancı dil öğrenmek amacıyla öğrenimine ara vererek yurt dışına giden öğrencilerin dil eğitimi aldığına dair belgelerle yurtdışına giriş ve çıkış tarihlerini gösteren pasaport kayıtlarını ilgili enstitüye ibraz etmemeleri halinde bu süreler öğrenim sürelerine eklenir.

(4) Öğrenime ara verme azami süresi; bilimsel hazırlık programı ve tezsiz yüksek lisansta bir yarıyıl, tezli yüksek lisansta iki yarıyıl, doktora/sanatta yeterlikte dört yarıyıldır. Askerlik, tutukluluk ve mahkûmiyet durumlarında ise, bu hallerin süresi kadardır. Öğrenime ara verme süresi Yönetmelikle belirlenen azami öğrenim süresinden sayılmaz.

(5) Öğrenci, mazeretinin süresinden önce sona ermesi halinde katkı payı/öğrenim ücreti yükümlülüğünü yerine getirerek kaydının açılmasını talep edebilir.

(6) **(Ek:RG-25/9/2020-31255)** Afet ve salgınlarda tez aşamasındaki lisansüstü eğitim öğrencilerine talepleri halinde bir dönem, afet veya salgının aşamasına göre tekrar başvurmaları durumunda bir dönem daha olmak üzere en fazla iki dönem ek süre verilebilir, verilen bu ek süreler azami süreden sayılmaz.

Kayıt silme ve ilişik kesme

MADDE 21 – (1) Enstitüden kaydını silmek isteyen öğrenci, dilekçeyle Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına başvurur. Kayıt silme belgeleri, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından bir hafta içinde ilgili enstitüye iletilir.

(2) Öğrencinin yazılı olarak kayıtlarının silinmesini istemeleri dışında, aşağıda belirtilen hallerde ilgili enstitü yönetim kurullarının kararı ile de kayıtları silinir:

- a) Öğrencinin bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülükleri yerine getirmemesi,
- b) İlgili mevzuat hükümlerine göre Üniversiteden çıkarma cezası almış olması,
- c) İkinci öğretim öğrencileri için öğrenim ücretini yasal süresi içinde yatırmamış olması,
- ç) 2547 sayılı Kanunda belirtilen diğer hallerin ortaya çıkması.

(3) Kendi isteği ile kaydını sildiren, başarısızlık veya disiplin cezası almış olması nedeniyle Üniversiteden çıkarılan veya mezun olmak suretiyle enstitüden ayrılanların talepleri üzerine, kayıt esnasında verdikleri belgelerin birer örneği alındıktan sonra asılları geri verilir. Bunun için enstitü tarafından belirlenen ilişik kesme işlemlerini yapmaları şarttır.

(4) Enstitü ile ilişigi kesilen öğrenci hakkında ilişik kesme gerekçesinin oluştuğu tarihe kadar tüm eğitim faaliyetlerinin özetini ve varsa aldığı disiplin cezalarını gösteren bir ilişik kesme belgesi düzenlenir. Talep edilmesi halinde belgenin bir kopyası öğrenciye de verilir.

(5) İlişigi kesilen öğrencinin tabi olduğu yönetmeliğin bir kopyası, kaydolduğu yarıyıl programında bulunan dersler ve diğer yükümlülüklerini gösteren belgeleri dosyasında saklanır.

Tebliğat

MADDE 22 – (1) Öğrenciye imza karşılığında elden teslim edilen bilgi ve belgeler dışında her türlü tebliğat, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan adresine gönderilmek suretiyle yapılır. Ayrıca, gerek Üniversitenin ve ilgili Enstitünün internet sayfasında, gerekse öğrenci bilgi sistemi üzerinden danışmanlar ve kullanıcılar tarafından eğitim ve öğretim süresince yapılan ilan ve duyurular, öğrencinin şahsına yapılmış sayılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim ve Öğretimle İlgili Genel Esaslar

Dersler ve faaliyetler

MADDE 23 – (1) Bir lisansüstü programda her yarıyıl yer alacak zorunlu ve seçmeli dersler, her eğitim-öğretim yılı başlamadan önce anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi, enstitü kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile belirlenir.

(2) Ders bilgi paketleri ile ilgili gerekli güncellemeler, her yarıyıl başlangıcından en az on beş gün önce ilgili dersin sorumlusu tarafından yapılır. Gerekli güncellemeleri yapılmayan ders veya dersler ilgili dönemde önerilemez. Açılacak dersler ve ders programları, her eğitim ve öğretim yarıyılı başlamadan en geç on beş gün önce anabilim/anasanat dalları tarafından öğrencilere duyurulur.

(3) (**Değişik:RG-9/8/2021-31563**) Kredili lisansüstü dersler her bir yıl için güz ve bahar dönemi olmak üzere iki dönemde okutulur. Her dönemde okutulan derslerin toplamı en az 30 AKTS olmak zorundadır. Derslerin dönemleri eğitim-öğretim yılı başında belirlenir ve o yıl için değiştirilemez, ancak anabilim dalları aynı derslerin güz ve bahar dönemlerinde açılmasını talep edebilir. Öğrenci bir yarıyıl da en fazla 45 AKTS'lik ders alabilir. Fakat bu derslerin toplam kredisi 15 ulusal krediyi geçemez. Açılacak derslerin öğretim dili, programın dili ve/veya o programla ilgili olan bir başka dil ve lehçe olabilir.

(4) Bir yarıyıl da hangi lisansüstü derslerin açılacağı ve bu derslerin hangi öğretim üyeleri tarafından verileceği, bilim/sanat dalı ve/veya anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi ile Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(5) Seçmeli derslerde bir dersin açılabilmesi için en az kaç öğrencinin olması gerektiğine ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından karar verilir. Bu durumda, açılmayan seçmeli dersi tercih eden öğrenciler başka bir seçmeli dersi alabilirler.

(6) Enstitüler arası ortak zorunlu dersler konulabilir. Enstitüler arası dersler Senato kararıyla kabul edilir. Enstitüler arası ortak zorunlu derslerin toplam kredisi 3'ten ve AKTS'si 6'dan fazla olamaz. Bu dersler, lisansüstü programlarda belirtilen en az kredi miktarının ve ders sayısının hesabında dikkate alınmaz.

(7) Lisansüstü dersler bir yarıyıl süreli olup zorunlu veya seçmeli derslerden oluşur. Bir dersin teorik ve uygulama olmak üzere toplam kredi değeri 4 krediden fazla olamaz. Birinci öğretim programlarında zorunlu derslerin kredi toplamı, varsa enstitüler arası veya enstitü düzeyinde ortak zorunlu dersler hariç, program düzeylerine göre istenen en az kredi miktarının %50'sini aşamaz.

(8) Programlarda ilgili program başkanlığının önerisi ve ilgili enstitünün yetkili kurullarının onayı ile ön koşullu dersler konulabilir. Ön koşullu derslerin alınabilmesi için, ön koşul olan dersin başarılı olması zorunludur.

(9) (**Değişik:RG-25/7/2022-31903**) Bilimsel araştırma teknikleri ve yayın etiği konularını içeren bir dersin lisansüstü eğitimde en az bir defa alınması zorunludur. Daha evvel herhangi bir lisansüstü programda bu dersi başaran öğrenci, Yönetmelikle belirlenen aşari kredili ders ve kredi yükünü

programdaki alan dersleri ile tamamlamak koşuluyla söz konusu dersi almayabilir. Ancak bu ders için muafiyet talep edilemez.

(10) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Öğrenci, kayıtlı bulunduğu programdaki zorunlu derslerin ve varsa ortak zorunlu derslerin tamamını almak ve başarmak zorundadır. Öğrenci, programındaki seçmeli derslerin yanı sıra ilgili programın mezuniyet koşulu için gerekli olan ulusal kredinin %50'sini geçmeyecek şekilde diğer programlardaki seçmeli veya zorunlu derslerden de seçmeli ders alabilir. Seçmeli dersten başarısızlık halinde, öğrenci asgari kredi yükünü tamamlamak üzere bu dersi veya eşdeğer bir dersi almak ve başarmak zorundadır. Kredi yükünü tamamladığı halde başarmadığı seçmeli dersleri bulunması halinde anabilim dalı başkanının önerisi üzerine ders çıkarılır. Ders seçiminde, atanmışsa danışmanın, atanmamışsa anabilim/anasanat dalı başkanının görüşü alınır.

(11) Bir lisansüstü programda, birinci ve ikinci öğretim öğrencileri zorunlu/seçmeli ve ortak zorunlu dersler bakımından aynı programa tabidir. Uzaktan eğitim öğrencisinin ise uzaktan eğitim programlarından ders alması esastır.

(12) Seminer, tezsiz yüksek lisans dışındaki diğer programlarda zorunlu olup öğrencilerin ders yarıyılında hazırladıkları, bilimsel bir konuyu inceleme ve sözlü olarak sunmayı kapsayan, ön çalışması danışmanlık saati içerisinde gerçekleştirilen kredisiz bir derstir. Danışman veya anabilim/anasanat dalı başkanlığınca görevlendirilen öğretim üyesi tarafından değerlendirilir. Seminer dersinin konusu tez danışmanı tarafından belirlenir, anabilim/anasanat dalı başkanlığınca enstitüye bildirilir ve enstitü tarafından ilan edilir. Seminer konusu enstitü tarafından ilan edildikten sonra değiştirilmez. Seminer dersinde başarısız olan öğrenci, bir sonraki yarıyılıda seminer dersini tekrar eder. Tekrar durumunda, tez danışmanının uygun görmesi ve enstitü müdürlüğünün onayı ile seminer konusu değiştirilebilir. Seminer dinleyicilere açık olarak gerçekleştirilir. Düzenlenen değerlendirme formu ile birlikte seminerin basılı ve elektronik birer kopyası enstitüye sunulur.

(13) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)**⁽¹⁾ Uzmanlık alan dersi, tezsiz yüksek lisans dışındaki diğer programlarda, Üniversite kadrosundaki bir öğretim üyesinin danışmanlığını yaptığı öğrencilere, bilimsel alanındaki bilgi, görgü ve deneyimlerinin aktarılmasına, çalışma disiplini ile güncel bilimsel yazıları izleyebilme ve değerlendirebilme yeteneğinin kazandırılmasına ve geliştirilmesine yönelik teorik ve kredisiz bir derstir. Uzmanlık alan dersi Senato tarafından kabul edilen esaslara göre yürütülür.

(14) Tez çalışması/sanat eseri çalışması, tezli yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik tez dönemindeki öğrenciler için tezi ile ilgili, danışman öğretim üyesi tarafından danışmanlık saati içerisinde haftalık olarak yürütülen kredisiz faaliyetin adıdır. Sanat eseri çalışması, yapılan çalışmalarını anlatan bir belge ve sanatsal çalışmayı içerir. Tez çalışması/sanat eseri çalışması dersi danışman tarafından değerlendirilir.

(15) Yarıyıl projesi dersi, tezsiz yüksek lisans programlarında öğretim üyesinin danışmanlığını yaptığı öğrencilere, bilimsel alanındaki bilgi, görgü ve deneyimlerinin aktarılmasına, çalışma disiplini ile güncel bilimsel yazıları izleyebilme ve değerlendirebilme yeteneğinin kazandırılmasına ve geliştirilmesine yönelik teorik zorunlu ve kredisiz faaliyetin adıdır. Öğrenci bu dersin alındığı yarıyıl sonunda yazılı bir rapor vermek zorundadır.

(16) Doktora yeterlik sınavına hazırlık dersi, doktora derslerini başarı ile tamamlamış olan öğrencilere, doktora yeterlik sınavında başarılı olabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve yetkinlikleri kullanabilmesi amacıyla açılan danışmanlık saati içerisinde haftalık olarak yürütülen kredisiz faaliyetin adıdır.

(17) Tez önerisi savunma sınavına hazırlık dersi, doktora yeterlik aşamasını başarıyla tamamlayan öğrencilerin doktora tez önerisi belirleme ve tez önerisi savunma sınavına hazırlanması amacıyla açılan danışmanlık saati içerisinde haftalık olarak yürütülen kredisiz faaliyetin adıdır.

(18) **(Değişik:RG-9/8/2021-31563)** Tez, tezli yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programlarının amacına yönelik olarak hazırlanan ve ilgili enstitü kurulunca belirlenen formatta yazılan bilimsel bir çalışmadır. Danışman, öğrencinin tezi ile ilgili çalışmalarını izleyebilmek amacıyla, her öğrenci için haftada bir saat danışmanlık saati belirler. Tezin yazım dili takip ettiği programın öğretim dilidir. Ancak farklı dil ve lehçede ders verilen programlarda tez, ilgili dil veya lehçede yazılabilir. Bu durumda, tez danışmanının Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve

Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında aranan şartları sağlamış olması (merkezi sınavı yapılmayan dil ve lehçeler için bu şart aranmaz) gerekir. Tezin yazıldığı dilde savunulması zorunludur.

(19) Tamamlayıcı faaliyetler/uygulamalar, yukarıdaki fıkralarda tanımlanmayan, ancak öğrencinin programı tamamlaması için gerekli olan ara sınav, kısa sınav, kısa/uzun ödev, proje gibi yarıyıl içi faaliyetler/uygulamalardır. Tamamlayıcı faaliyetler/uygulamalar, ders bilgi paketlerinde belirtilir.

(20) Öğrenciler lisansüstü eğitim-öğretime başladıkları yılın çerçeve programına tabidir.

Danışman atama ilkeleri

MADDE 24 – (1) Anabilim/anasanat dalı başkanlıkları, öğrencilerin elektronik ortamdan sağladıkları formlarda belirttikleri danışman tercihleri doğrultusunda ilgili öğretim üyelerinin görüşlerini de dikkate alarak, her bir öğrenci için danışman önerilerini en geç birinci yarıyılın sonuna kadar bağlı oldukları enstitülere gönderir. Danışman ataması, ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Danışman önerisi zamanında yapılmayan veya danışman önerisi uygun görülmeyen öğrencilere ilgili enstitü yönetim kurulu doğrudan danışman atayabilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans programında yarıyıl projesi danışmanı, ilgili programda ders veren ve **(Değişik ibare:RG-9/8/2021-31563)** Üniversitede görev yapan öğretim üyeleri veya doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri arasından atanır.

(3) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Tezli yüksek lisans programında tez danışmanı, Üniversite kadrosunda bulunan ve doktora veya doçentliği ilgili alandan olan ve en az iki yarıyıl süreyle bir yükseköğretim programında ders vermiş öğretim üyeleri arasından atanır.

(4) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Doktora programında tez danışmanı, Üniversite kadrosunda bulunan ve doktora veya doçentliği ilgili alandan olan, en az iki yarıyıl süreyle bir yükseköğretim programında ders vermiş olan öğretim üyeleri arasından atanır. Ayrıca dış hekimliği, eczacılık, tıp ve veteriner fakülteleri anabilim dalları hariç doktora programlarında öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, başarı ile tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir. Sanatta yeterlik programında tez danışmanı bu koşulları sağlayan ve Üniversite kadrosunda görev yapan doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri arasından da atanabilir.

(5) **(Değişik:RG-25/7/2022-31903)** Sanatta yeterlik programında tez danışmanı, Üniversite kadrosunda bulunan ve doktora veya doçentliği ilgili alandan olan, en az iki yarıyıl süreyle bir yükseköğretim programında ders vermiş ve başarı ile tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olan doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri veya öğretim üyeleri arasından atanabilir.

(6) Tez çalışmasının niteliğinin ikinci bir danışmanı gerektirdiği durumlarda, ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla ikinci tez danışmanı atanabilir. **(Değişik cümle:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ İkinci tez danışmanı, Üniversite kadrosu dışından en az doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip kişilerden de atanabilir.

(7) Danışmanın çekilme talebi veya öğrencinin danışman değişikliğine ilişkin gerekçeli talebinin anabilim dalı görüşü alındıktan sonra enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi halinde, öğrenciye enstitü yönetim kurulu tarafından yeni bir danışman atanır. Atama işlemi, danışman belirleme ile ilgili maddelere göre yapılır. İstifa eden, altı aydan fazla süreyle yükseköğretim kurumları dışında başka bir kurumda görevlendirilen veya kadrosuyla geçen öğretim üyesinin danışmanlığı kendiliğinden sona erer. **(Değişik cümle:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Ancak tez aşamasındaki öğrenciler için öğrencinin ve danışmanın birlikte talebi halinde altı aya kadar enstitü yönetim kurulu kararıyla danışmanlık görevi uzatılabilir. Yükseköğretim kurumu ya da üst kurullarında yer değiştiren ve emekliye ayrılan öğretim üyelerinin başlamış olan danışmanlıkları, istemeleri halinde, süreç tamamlanıncaya kadar devam eder.

(8) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Yüksek lisans ve doktora programlarında bir öğretim üyesi kredili derslerden toplamda en fazla 2 ders açabilir ve tezli yüksek lisans ve doktora için en fazla 14 danışmanlık, tezsiz yüksek lisans programları için ise tezli yüksek lisans ve doktora programları hariç en fazla 16 danışmanlık üstlenebilir. Ancak enstitü yetkili kurulları ders sayısını artırabilir veya azaltabilir. Bir öğrenciye tezi için birden fazla danışman atanması durumunda, iki adet ikinci

danışmanlığı olan öğretim üyesi, bir adet tez danışmanlığına sahip sayılır. Ancak, Yükseköğretim Kurulu ile yapılan protokol dâhilinde ve üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde yürütülen lisansüstü programlar için enstitü yetkili kurullarınca danışmanlık sayısı %50'ye kadar artırılabilir.

Kredilendirme

MADDE 25 – (1) Lisansüstü derslerin yarıyıl kredi değeri, dersin yarıyıl haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama ve laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır. Ders ve diğer faaliyetlerin AKTS olarak kredilendirilmesinde, bir AKTS kredisi, yaklaşık 25 saatlik öğrenci çalışmasının karşılığı olarak hesaplanır.

(2) Seminer, uzmanlık alan, yarıyıl projesi, doktora yeterlik sınavına hazırlık, tez önerisi savunma sınavına hazırlık ve tez çalışması dersleri kredisiz olup sadece AKTS olarak kredilendirilir. **(Değişik cümle :RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Seminer dersi 6, yarıyıl projesi dersi 10 ve uzmanlık alan dersi 6 AKTS olup uzmanlık alan dersinin açılmış olması halinde doktora yeterlik sınavına hazırlık, tez önerisi savunma sınavına hazırlık ve tez çalışması dersleri uzmanlık alan dersi ile birlikte 30 AKTS olacak şekilde düzenlenir.

Derslere devam

MADDE 26 – (1) Lisansüstü programlarda derse devam oranı, her bir ders için ve en az olmak üzere, dersin teorik saatlerinde %70, uygulama ve laboratuvar saatlerinde ise %80'dir. Uzaktan eğitim programları için Senato tarafından farklı devam koşulları belirlenebilir.

Başarının değerlendirilmesi

MADDE 27 – (1) Başarı değerlendirmesine esas alınacak etkinlikler ve ağırlıkları ders bilgi paketlerinde belirtilir ve belirtildiği şekliyle uygulanır. Bilgi paketlerinde eğitim-öğretimin aksamasına sebep olmayacak dönemlerde anabilim/anasanat dalı başkanlıklarınca değişiklik önerilebilir. Yapılan değişiklikler ilgili enstitüye bildirilir.

(2) Öğrencilerin ders başarı düzeyleri, dersin özelliğine göre düzenlenen yarıyıl içi tamamlayıcı faaliyetler/uygulamalar ve yarıyıl sonu sınavları ile ölçülür. Bir dersin yarıyıl içi değerlendirmesinde, en az bir ara sınav ve o dersin bilgi paketlerinde tanımlanan ve oranları belirtilen diğer etkinlikler dikkate alınır. Yarıyıl sonu sınavının ders başarı notuna katkı oranı %40'dan az, %60'dan fazla olamaz. Ara sınav veya diğer etkinliklerin katkı oranı yarıyıl sonu sınavının katkı oranından fazla olamaz.

(3) Uzaktan eğitimle yürütülen lisansüstü programlarda ise başarı notu, ara sınav not ortalamasının %20'si ile yarıyıl sonu sınavı veya bütünleme sınavının %80'inin toplamı alınarak hesaplanır.

(4) Ara sınava geçerli mazereti nedeniyle giremeyen öğrenciler, durumlarını beş iş günü içinde ilgili enstitüye bildirmek zorundadırlar. Mazereti ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen öğrenciler mazeret sınavına alınırlar. Yarıyıl sonunda bitirme sınavına girmeyen veya girip de başarısız olan öğrenciler ise bütünleme sınavına girerler. Geçerli mazereti nedeniyle tez savunması/sınavı ve yeterlik sınavı gibi jüri önünde yapılan sınavlara giremeyen öğrenciler için, beş iş günü içinde mazeretlerini ilgili enstitüye bildirmeleri ve mazeretlerinin ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi halinde yeni bir sınav tarihi belirlenir.

(5) Uzmanlık alan dersi, bir sonraki yarıyıl başlamadan başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilir.

(6) Seminer, tez çalışması/sanat eseri çalışması, yarıyıl projesi, doktora yeterlik sınavına hazırlık, tez izleme raporları ve varsa programın tamamlanması için düzenlenen tamamlayıcı faaliyetler/uygulamalar ile anasanat dalları programlarında tez savunma sınavı sonrası yapılan uygulamalı sınav, ilgili dönemin sonunda başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilir.

(7) Doktora tez önerisi sınavı veya tez savunma sınavı, kabul, düzeltme ya da ret olarak, düzeltme verilen tez önerisi veya tezler kabul ya da ret olarak değerlendirilir.

(8) Değerlendirmesi başarılı/başarısız şeklinde yapılan dersler sınav yüküne dâhil değildir.

(9) AGNO; öğrencinin ilk yarıyıldan itibaren aldığı tüm derslerin başarı notlarının kredileriyle çarpımları toplamının ilk yarıyıldan itibaren alınan derslerin kredileri toplamına bölünmesiyle hesaplanır. Hesaplama sonucu, virgülden sonra virgülden itibaren üç haneden sonrasına yuvarlanır.

(10) Bir derste devam ile ilgili belirlenen oranlardan herhangi birisini sağlayamayan öğrenci o dersten devamsızlık nedeni ile başarısız sayılır. Bir dersten devamsızlık nedeniyle başarısız olanlar o dersin yarıyıl sonu/bütünleme sınavına giremezler.

Başarı notu ve not dönüşümleri

MADDE 28 – (1) Sınavlar 100 üzerinden verilen puanlar ile değerlendirilir.

(2) Öğrencilerin başarı notunun hesaplanmasında mutlak değerlendirme sistemi (MDS) kullanılır.

(3) Bir lisansüstü dersinden başarılı olmak için, o dersin yarıyıl sonu bitirme/bütünleme sınavı notunun en az 70/100 olması gerekir.

(4) Lisansüstü programlarda başarı notu, en az 70/100 puandır.

(5) Yüzlük sisteme göre hesaplanan başarı notlarının dörtlük sisteme dönüştürülmesinde YÖK'ün not dönüşüm tablosu, söz konusu notların harfli sisteme göre karşılıklarının belirlenmesinde ise aşağıdaki tablo kullanılır:

a) Başarı notlarının yüzlük ve harfli sisteme göre karşılıkları;

100'lük	Harf	
<u>Not Aralığı</u>	<u>Değeri</u>	<u>Karşılığı</u>
90-100	AA	Mükemmel
85-89	BA	Çok iyi
80-84	BB	İyi
75-79	CB	Orta üstü
70-74	CC	Orta
60-69	DC	Geçmez
50-59	DD	Geçmez
40-49	FD	Geçmez
00-39	FF	Geçmez
	NA	Devamsız
	MZ	Mazeretli
	M	Muaf
	S	Başarılı/Yeterli
	U	Başarısız/Yetersiz

b) S ve U harf değeri; seminer, uzmanlık alan dersi, yarıyıl projesi ile tezsiz yüksek lisans ve anasanat dalları tez savunma sınavı sonrası yapılan uygulamalı sınavlar gibi nota bağlı olmayan değerlendirmelerde kullanılır.

(6) İlgili dersin sorumlusu öğrencilerin başarı notlarını sınav tarihini izleyen yedi gün içinde öğrenci bilgi sistemi aracılığıyla ilân eder.

(7) Ders başarı notları, not durum belgesinde 4'lük ve harfli değerleri ile gösterilir.

Sınav sonuçlarının ilânı ve sonuçlara itiraz

MADDE 29 – (1) Öğrencilerin başarı durumları yapılan sınavlarla, MDS'ye göre sayısal olarak ölçülür. Dersin öğretim elemanı, akademik takvimde belirlenen süreler içerisinde yapılan sınav sonuçlarını sayısal olarak ilân eder, sınav kâğıtlarını ve tutanağını ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığına teslim eder.

(2) Değerlendirmeye esas olan başarı notlarına maddi hata yönünden itiraz, ilânı takip eden üç iş günü içinde resmi olarak ilgili enstitüye yapılır. İlgili enstitü müdürü, doğrudan dersi yürüten öğretim üyesinden ya da en az biri sınavı yapan öğretim üyesi olmak üzere ilgili anabilim/anasanat dalı öğretim üyeleri arasından oluşturacağı üç kişilik bir komisyondan öğrencinin kâğıdının incelenmesini ister. Öğretim üyesi ya da komisyon, itirazları üç iş günü içinde sonuçlandırır ve ilgili enstitüye bildirir.

(3) Not değişikliğinin gerektiği hallerde değişiklik ancak ilgili enstitü yönetim kurulunun onayı ile yapılabilir. Sonuç, enstitü yönetim kurulu kararını takip eden üç iş günü içinde öğrenciye duyurulur.

(4) Dersin öğretim elemanı ya da komisyon tarafından incelenen sınav kâğıdına Üniversitenin kurum ya da kurulları nezdinde tekrar itiraz edilemez.

Ders tekrarı

MADDE 30 – (1) Öğrenciler, başarısız oldukları zorunlu dersleri tekrar alırlar. Seçmeli derslerden başarılı olamayan öğrenciler ise, aynı dersleri tekrar alabilecekleri gibi bunların yerine danışman onayıyla bu derslere eşdeğer kabul edilen başka seçmeli dersleri de alabilirler.

Bilimsel hazırlık programı

MADDE 31 – (1) Lisans veya yüksek lisans derecesini, başvurdukları yüksek lisans/lisans sonrası doktora veya doktora/sanatta yeterlik programından farklı alanda almış adaylara, eksikliklerini gidermek amacıyla anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi ve ilgili enstitünün onayı ile bilimsel hazırlık programı uygulanabilir. Benzer uygulama, lisans veya yüksek lisans derecesini, başvurdukları yükseköğretim kurumu dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan yüksek lisans/lisans sonrası doktora veya doktora/sanatta yeterlik öğrencileri için de geçerlidir.

(2) Program süresi yaz öğretimi bu süreye dâhil edilmeksizin en çok iki yarıyıldır. Bu süre yarıyıl izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. Bu programda geçirilen süre lisansüstü program sürelerine dâhil edilmez.

(3) Bilimsel hazırlık dersleri zorunlu dersler statüsünde olup anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi ve ilgili enstitünün onayı ile yüksek lisans öğrencisi için lisans; doktora/sanatta yeterlik öğrencisi için lisans veya yüksek lisans derslerinden seçilir. Ancak, programda alınması gereken zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçmez ve lisansüstü not ortalamasına dâhil edilmez.

(4) Bilimsel hazırlık derslerinin yanında anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla, kabul edilmiş olduğu lisansüstü programa yönelik olarak, yüksek lisans 6 ulusal krediyi, doktora ise 9 ulusal krediyi aşmayacak şekilde dersler de alınabilir.

(5) Programdaki bilimsel hazırlık derslerinin ulusal kredi toplamı en az 8, en fazla 30'dur. Bu programda, bilimsel hazırlık dersleri dâhil alınabilecek derslerin toplam AKTS kredisi, her bir yarıyıl için 45 AKTS'den fazla olamaz.

(6) Bilimsel hazırlık programı öğrencilerinin, lisans düzeyindeki devam koşulları geçerli olmak üzere, lisans derslerinden almış oldukları notlar lisans öğrencileri ile aynı ölçütlere göre değerlendirilir. Ancak bu öğrencilerin başarı koşulları, lisansüstü programdaki başarı değerlendirme ölçütlerine göre belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 32 – (1) Tezsiz yüksek lisans programının amacı; öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir.

Öğrenim süresi

MADDE 33 – (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği yarıyıldan başlamak üzere, her yarıyıl için kayıt yaptıırıp yaptımadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

Danışman ataması

MADDE 34 – (1) Danışman en geç birinci yarıyılın sonuna kadar 24 üncü maddede belirtilen esaslara göre atanır.

Ders yükü ve yarıyıl projesi

MADDE 35 – (1) Tezsiz yüksek lisans programı toplam 30 ulusal krediden ve 60 AKTS'den az olmamak kaydıyla en az on ders ile yarıyıl projesi dersinden oluşur. Yarıyıl projesi dersi kredisizdir.

(2) Öğrenci, yarıyıl projesi dersinin alındığı yarıyıldan derse kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı proje ve/veya rapor vermek zorundadır. Değerlendirme, başarılı ya da başarısız şeklinde yapılır.

(3) Dersler; varsa danışmanın ve öğrencinin talebi, anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ile öncelikle kayıtlı olduğu program derslerinden seçilir. Danışmanın talebi, anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile en çok üç ders lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla varsa ilgili alanın lisans derslerinden seçilebilir. Doktora/sanatta yeterlik programlarından ders alınmaz.

(4) **(Değişik:RG-9/8/2021-31563)** Yarıyıl projesi dersinin kapsamı ve koşulları; danışmanın önerisi, anabilim/anasanat dalı başkanlığının görüşü ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile belirlenir. Öğrenci yarıyıl projesini aldığı yarıyıldan itibaren, yarıyıl projesine kayıt yaptırır, konusunu belirler, enstitü tarafından hazırlanan yazım kılavuzuna göre yarıyıl sonunda yazılı bir rapor oluşturur. Öğrenci, söz konusu rapora benzerlik oranını gösteren belge ekler ve raporu üç kopya olarak ilgili enstitüye iletmek üzere anabilim/anasanat dalı başkanlığına verir. Yarıyıl projesinin benzerlik oranı ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir. Gerektiğinde benzerlik oranı güncellenebilir.

(5) Öğrenci, danışmanın belirlediği ve ilân edilmiş tarihte projesini sunar. Sunum, öğretim elemanlarına ve lisansüstü öğrencilere açıktır.

(6) Yarıyıl projesi dersi, danışman tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir ve sonucu ilgili enstitüye bildirilir. Danışman, öğrencinin yarıyıl projesi dersinin başarısız olması halinde, nedenlerini ilgili enstitüye ve öğrenciye yazılı olarak bildirir.

(7) Yarıyıl projesi dersi için bütünlük sınavı açılmaz. Başarısız olan öğrenci azami süresini aşmamış olmak kaydıyla yarıyıl projesini bir sonraki dönem tekrar alır.

Diploma

MADDE 36 – (Değişik:RG-05/02/2020-31030) ⁽¹⁾

(1) Tezsiz yüksek lisans programı için bu Yönetmelikte belirlenen bütün koşulları başarıyla sağlayan ve ilgili enstitü tarafından istenen diğer işlemleri yerine getiren öğrenciye, üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunan tezsiz yüksek lisans diploması verilir.”

(2) Mezuniyet koşullarını yerine getirmeyen öğrenci, bu koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Mezuniyet tarihi, danışman onaylı yarıyıl projesinin ilgili enstitüye teslim edildiği tarihtir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 37 – (1) Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak, bilgiye erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlamaktır.

(2) Tezli yüksek lisans programı; dersler, seminer, tez çalışması, tez sınavı ve varsa tamamlayıcı faaliyetlerden/uygulamalardan oluşur. Anasanat dalları programlarında, ayrıca tez sınavı sonrası uygulamalı sınav yapılır.

Öğrenim süresi

MADDE 38 – (1) Tezli yüksek lisans programının süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği yarıyıldan başlamak üzere, her yarıyıl için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır.

(2) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde yükseköğretim kurumunun öngördüğü başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

Danışman ataması

MADDE 39 – (1) Tez danışmanı en geç birinci yarıyılın sonuna kadar 24 üncü maddede belirtilen esaslara göre atanır.

Dersler

MADDE 40 – (1) Tezli yüksek lisans programında ders yükü 21 ulusal krediden az 30'dan çok olmamak koşuluyla en az yedi adet ders, bir seminer dersi, açılmışsa uzmanlık alan dersi, danışmanlık, tez çalışması/sanat eseri raporu ile varsa tamamlayıcı faaliyetlerden/uygulamalardan oluşur. Tezli yüksek lisans programına kayıtlı bir öğrencinin ders aşamasında seminer dâhil tüm derslerden en az 60 AKTS kazanması gerekir. **(Değişik cümle :RG-05/02/2020-31030) ⁽¹⁾** Tez aşaması 60 AKTS'dir.

(2) Dersler, danışmanın onayı, danışman atanmamışsa anabilim/anasanat dalı başkanlığının onayı ile kesinleşir.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir. Lisans düzeyindeki devam koşulları geçerli olmak üzere seçilen lisans derslerinden alınan notlar, lisans öğrencileri ile aynı ölçütlere göre değerlendirilir. Ancak bu öğrencilerin başarı koşulları, lisansüstü programdaki başarı değerlendirme ölçütlerine göre belirlenir. Ayrıca enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden en fazla iki ders seçilebilir. Diğer yükseköğretim kurumlarından alınacak derslerin Üniversitenin öğretim programlarında açılmamış olması gerekir. Doktora/sanatta yeterlik programlarından ders alınmaz.

(4) Öğrenci seminer dersini, ikinci yarıyıldan alır. Seminer dersinden başarılı olmadıkça tez aşamasına geçilmez.

Tez konusu önerisi

MADDE 41 – (1) Tez konusu, danışman denetiminde öğrenci tarafından ilgili enstitüce oluşturulan tez önerisi formuna uygun olarak hazırlanır, anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığıyla en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar, ders döneminin uzaması halinde derslerin tamamlandığı dönemin sonunda enstitüye gönderilir. Tez konusunun uygun görülmemesi halinde, ilgili enstitü yönetim kurulu değişiklik talep eder. Değişiklik işlemi bir sonraki dönem başlamadan tamamlanmalıdır.

(2) Tez konusu önerisi ve tez başlığı enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir.

(3) Danışmanın önerisi, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının uygun görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile azami süreler dikkate alınarak tez konusu değişikliği yapılabilir. Tez konusu değişikliği yapılması durumunda tez süreci yeniden başlatılır.

Tez süreci

MADDE 42 – (1) Öğrencinin, tez aşamasına geçebilmesi için derslerini, seminerini, kredisini ve AKTS kredisini ve bu Yönetmelikte belirlenen diğer yükümlüklerini ve varsa tamamlayıcı faaliyetlerini/uygulamalarını başarıyla tamamlaması gerekir.

(2) Öğrenci mezun olana kadar her yarıyıl tez çalışmasına kayıt yaptırır. Tez süreci, tez konusu önerisi ve tez başlığının enstitü yönetim kurulunda kabul edildiği tarihte başlar. Tez süreci iki yarıyıldan az olamaz.

Tezin sonuçlanması

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmelikle belirlenen bütün yükümlülüklerini başarı ile yerine getirerek tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin bir örneğini danışmanına teslim eder. Danışmanın, tezin Senato tarafından kabul edilmiş yazım kurallarına uygun bir şekilde tamamlandığına dair görüşü, anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından ilgili enstitüye bildirilir. Öğrenci, tezin ilgili enstitü tarafından belirlenmiş sayıda örneğini enstitüye teslim eder. **(Ek cümleler:RG-9/8/2021-31563)** Tez savunma jürisinin kurulabilmesi için öğrenci, alanıyla ilgili olarak tek başına veya danışmanı ile birlikte hazırladığı bir ulusal ya da uluslararası konferans, kongre veya sempozyumda poster ya da sözlü olarak sunulmuş en az bir bildiri veya ulusal ya da uluslararası hakemli bir dergide yayıma kabul edilmiş/yayımlanmış bir bilimsel makale, patent ya da faydalı model hazırlama şartlarından birini yerine getirdiğini belgelemek zorundadır. İlgili enstitü yönetim kurulu, yeni koşullar belirleyebileceği gibi belirlenen koşullarda da düzenleme yapabilir veya bu koşulları uygulamayabilir.

(2) Tezle ilgili intihal/benzerlik ön incelemesi, danışmanın bilgisi dâhilinde öğrenci ile birlikte Üniversitenin kabul ettiği yazılım programı kullanılarak yapılır. Enstitü, söz konusu teze ilişkin son benzerlik raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde veya sınav jüri üyesi/üyelerinin somut kanıtlarla belgeledikleri verilere göre gerçek bir benzerlik tespiti halinde; tez, gerekçesi ile birlikte, karar verilmek üzere Enstitü Yönetim Kuruluna gönderilir. **(Ek cümle:RG-9/8/2021-31563)** Yüksek lisans tezi benzerlik oranı, ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir ve gerektiğinde güncellenir.

(3) **(Değişik cümle :RG-05/02/2020-31030)** ⁽⁴⁾ Yüksek lisans tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Önerinin uygun bulunmaması halinde, tez jürisini ilgili enstitü yönetim kurulu belirler. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de Üniversite dışından olmak üzere üç veya beş öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz. Ayrıca en az biri Üniversite dışından olmak üzere, iki yedek öğretim üyesi belirlenir.

(4) Tez savunma sınavına mazereti nedeniyle katılamayacak olan üyenin/üyelerin, enstitü müdürlüğüne sınav tarihinden en az beş gün önce bilgi vermesi gerekir. Mazereti nedeniyle tez savunma sınavına katılamayan asıl üye/üyeler yerine, enstitü müdürlüğüne yedek üye/üyeler davet edilir. Jüri toplantıları danışman olmadan ya da eksik üyeli yapılamaz.

(5) İlan edilen günde yapılamayan tez savunma sınavı, bir tutanakla belirlenerek anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından enstitü müdürlüğüne bildirilir. İkinci kez toplanamayan jüriler konusunda yapılacak işleme, Enstitü Yönetim Kurulu karar verir.

(6) Öğrenci, ilgili enstitü tarafından kendisine jüri bilgisinin tebliğ edildiği tarihten sonra, üç iş günü içinde tezini yedek üyeler de dâhil olmak üzere jüri üyelerine imza karşılığı şahsen veya kargo ile ulaştırır. Jüri üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren 10 günden az 30 günden çok olmamak üzere belirlenen tarihte toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Öğrenci, tezini jüri önünde sözlü olarak savunur. Tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşan sınavın süresi, 45 dakikadan az 90 dakikadan fazla olamaz. Sınav, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir.

(7) Tez savunma sınavı, adayın çalışmasıyla ilgili konularda bilgi, analiz, sentez ve değerlendirme gücünü yoklamayı amaçlar. Tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri, öğrenciye ve dinleyicilere kapalı oturumda tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Karar, jüri tarafından öğrenciye sözlü olarak bildirilir ve sınavı izleyen üç iş günü içinde anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığı ile ilgili enstitüye tutanak ile bildirilir ve bu karar Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile kesinleşir. Bunun sonucunda;

a) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. Aynı programın tezsiz yüksek lisans programının açık olması durumunda ve öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olması kaydıyla tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

b) **(Değişik cümle :RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Jüri, ikinci sınav sonunda aynı usulle tez hakkında kabul veya ret kararı verir. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi reddedilen öğrenci için (a) bendinde belirtilen hükümler uygulanır.

c) Tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunan öğrenci, mezuniyetiyle ilgili belgelerini ve kabul edilmiş tezini sınav tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde teslim etmesi şartıyla, enstitü yönetim kurulu kararı ile mezun edilir. Kabul edilen tezlerde, tezin kabul onay sayfasının jüri üyeleri tarafından imzalanması zorunludur.

(8) Anasanat dalları tezli yüksek lisans programlarına kayıtlı öğrenciler, yaptıkları tez çalışmalarının kabul edilmesinden sonra tez jürisi önünde uygulamalı sınava girerler. Uygulamalı sınav, tezin kabulünden sonra en geç beş iş günü içinde yapılır. Sınav, öğretim elemanlarına ve lisansüstü öğrencilere açıktır. Uygulamalı sınav sonunda jüri, öğrenciye ve dinleyicilere kapalı olarak salt çoğunlukla başarılı veya başarısız kararı verir. Karar, jüri tarafından öğrenciye sözlü olarak bildirilir ve sınavı izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye gönderilir. Uygulamalı sınavda başarısız bulunan öğrenci, sınav tarihinden itibaren iki ay içinde yeni bir sınav için başvuruda bulunur. Uygulamalı sınava girmeyen öğrenci başarısız sayılır.

(9) Anasanat dalları tezli yüksek lisans programlarının uygulamalı sınavlarında, programların özelliğine göre ilgili anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayladığı ve enstitü web sayfasında ilan ettiği alanlarda sınav yapılır.

(10) Tez savunma sınavına mazeretsiz olarak katılmayan öğrenci başarısız kabul edilir.

Diploma

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmelikte tezli yüksek lisans programı için belirlenen bütün koşulları başarıyla sağlayan ve ilgili enstitü tarafından istenen diğer işlemleri yerine getiren öğrenciye üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunan tezli yüksek lisans diploması verilir.

(2) Enstitü yönetim kurulu talep halinde tezin teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Mezuniyet koşullarını yerine getirmeyen öğrenci, bu koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını

alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Mezuniyet tarihi tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(4) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

ALTINCI BÖLÜM

Doktora Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 45 – (1) Doktora programının amacı, öğrenciye bağımsız araştırma yapmak, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile inceleyerek yorum yapmak, analiz etmek ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırmaktır.

(2) Doktora programı; dersler, seminer, doktora yeterlik sınavı, tez önerisi ve savunması, tez çalışması, tez savunma sınavı ve varsa tamamlayıcı faaliyetlerden/uygulamalardan oluşur.

(3) Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

Öğrenim süresi

MADDE 46 – (1) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği yarıyıldan başlamak üzere, her yarıyıl için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıldır. Bu süre lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya ilgili enstitünün öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) **(Ek:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara, aynı programın tezsiz yüksek lisans programının açık olması durumunda, tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla, talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Danışman ataması

MADDE 47 – (1) Tez danışmanı en geç birinci yarıyılın sonuna kadar, Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre atanır.

Dersler

MADDE 48 – (1) Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam yirmi bir krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, tez önerisi, yeterlik sınavı ve tez çalışması olmak üzere en az 240 AKTS'den oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az 42 kredilik 14 ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 300 AKTS'den oluşur.

(2) Yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş doktora öğrencileri yüksek lisans öğrenimi sırasında almamış olmak koşuluyla yüksek lisans derslerinden en fazla **(Değişik ibare:RG-9/8/2021-31563)** üç, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler ise yüksek lisans derslerinden en fazla dört ders seçebilir. Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(3) Doktora programlarında enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en

fazla dört ders seçilebilir. Diğer üniversitelerden alınacak derslerin Üniversitenin öğretim programlarında açılmamış olması gerekir.

(4) (Değişik:RG-05/02/2020-31030) ⁽¹⁾ Öğrenci seminer dersini, en erken ikinci yarıyılında alır.

Doktora yeterlik sınavı

MADDE 49 – (1) Doktora yeterlik sınavı; öğrencinin bilimsel düşünme, bilimsel yöntemleri özümseme, bağımsız bir araştırmayı yürütebilme yeterliğine yönelik temel ve doktora çalışmasıyla ilgili konularda kapsamlı bilgiye ve sentez gücüne sahip olup olmadığının sınanmasını amaçlar.

(2) Derslerini, seminerini, kredisini ve AKTS kredisini başarıyla tamamlamak koşuluyla yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler en erken üçüncü, en geç beşinci yarıyılın; lisans derecesi ile kabul edilenler için en erken beşinci, en geç yedinci yarıyılın sonunda yeterlik sınavına girmek zorundadırlar.

(3) (Değişik:RG-25/7/2022-31903) Doktora yeterlik sınavları Nisan-Mayıs ve Kasım-Aralık aylarında olmak üzere yılda iki kez yapılır. Doktora yeterlik aşamasına gelmiş ve yeterlik sınavına girecek olan öğrenci, sınava gireceği yarıyılın ders kaydı sırasında öğrenci bilgi sisteminde anabilim dalı tarafından açılmış olan doktora yeterlik ile ilgili dersi seçer.

(4) Doktora yeterlik sınavı; doktora yeterlik komitesi (DYK) tarafından düzenlenir ve yürütülür. Doktora yeterlik komitesi, anabilim/bilim dalı kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile beş asıl, iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Komite iki yılda bir yenilenir. Eski üyeler tekrar seçilebilir. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Yeterlik sınav jürisi, DYK ve enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen; en az ikisi Üniversite dışından, danışman dâhil beş asıl ve biri Üniversite dışından olmak üzere iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Danışmanın oy hakkının olup olmadığı hususunda ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkının olmaması durumunda jüri asıl üye sayısı altı olur.

(5) Doktora yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki aşamada yapılır. Yazılı sınav aşamasında jüri öğrencinin başarı notunu 100 tam puan üzerinden değerlendirir. 70 puan ve üzeri başarılı sayılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Sözlü aşaması, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Sınav jürisi, öğrencinin sözlü sınavdaki başarı durumunu değerlendirerek başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç iş günü içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(6) Doktora yeterlik sınavına girmek için başvuruda bulunan öğrenci ikinci fıkraya aykırı olmamak koşuluyla, bir defaya mahsus olmak üzere sınav aylarından bir hafta önce doktora yeterlik komitesine başvuruda bulunmak koşuluyla doktora yeterlik sınavının ertelenmesi talebinde bulunabilir. İlgili enstitü yönetim kurulu kararı ile öğrenci bir sonraki sınav döneminde sınava alınır. Ertelemenin kabul edilmesi ek bir dönem verilmesi anlamına gelmez. Erteleme talebi olmaksızın sınava girmeyen öğrenci başarısız sayılır.

(7) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu aşama/aşamalardan bir sonraki sınav döneminde tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

(8) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek koşuluyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşen dersleri başarmak zorundadır. Bu dersler programın zorunlu AKTS'den sayılmaz. Bu dersler başarılmaksızın öğrenci tez savunma sınavına alınamaz.

Tez izleme komitesi

MADDE 50 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için, tez konusuna uygun üç öğretim üyesinden oluşan tez izleme komitesi, anabilim dalı başkanlığı tarafından bir ay içerisinde enstitüye önerilir ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kesinleşir. Komitede tez danışmanı ile enstitü anabilim dalı içinden ve dışından birer öğretim üyesi yer alır. Üyelerin belirlenmesinde, özellikle disiplinler arası nitelikteki tez çalışmalarında, ilgili disiplinin öğretim üyelerinin yer almasına dikkat edilir. İkinci tez danışmanı atanması durumunda ikinci tez danışmanı komite toplantılarına katılabilir. Fakat ikinci tez danışmanı tez izleme komitesi üyesi olamaz.

(2) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki yarıyıllarda, aynı usullerle gerekçesi de belirtilmek üzere üyelerde değişiklik yapılabilir.

Tez konusu önerisi ve savunması

MADDE 51 – (1) (Değişik:RG-05/02/2020-31030) ⁽¹⁾ Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabulüne, düzeltilmesine veya reddedilmesine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda tez izleme komitesi tarafından kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç iş günü içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunma sınavına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen sürede girmeyen öğrenci, başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

(5) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez çalışması, tez önerisinin kabulünü izleyen ilk yarıyıl başında başlar ve öğrenci mezun oluncaya kadar her yarıyıl ders kayıt dönemi içinde tez çalışmasına kayıt yaptırır.

(6) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Varsa ikinci danışman toplantılara oy hakkı olmadan katılabilir.

(7) Öğrenci tez izleme komitesine, toplantı tarihinden bir ay önce tez izleme raporunu yazılı olarak sunar ve sözlü olarak savunur. Her bir raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki yarıyıl yapılacak çalışma planı belirtilir. Zorunlu nedenlerle tez izleme komitesi toplantısına katılamayan komite üyesi tez izleme raporuna esas teşkil edecek bir raporu, katılamama gerekçesi ile birlikte, komite toplantısından önce ilgili başkanlığa iletir. Tez izleme komitesi gönderilen raporu değerlendirerek kendi raporuna ekler. Öğrencinin tez izleme raporu, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Raporunu, süresi içinde sunmayan veya savunmayan öğrenci başarısız sayılır. Üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(8) (Değişik:RG-9/8/2021-31563) Doktora tez savunma sınavında;

a) Eğitim Bilimleri, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü doktora öğrencisinin tez savunma sınavına girebilmesi için alanıyla ilgili olmak koşuluyla Enstitü Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen SCI (Science Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index Expanded), SSCI (Social Science Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), Ulakbim, Üniversitelerarası Kurul tarafından doçentlik başvurusunda kabul edilen alan indeksleri veya diğer ulusal/uluslararası indekslerde taranan dergilerde yine Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen sayıda makale/makaleler yayımlanmış olması (DOI-Dijital Object Identifier numarası almış çalışmalar yayımlanmış kabul edilir) gerekir. Tez danışmanları bu yayında ortak yazar olarak yer alabilir. İlgili yayında, Üniversitenin adının geçmesi koşulu aranır.

b) Fen Bilimleri Enstitüsü doktora öğrencisinin tez savunma sınavına girebilmesi için, tez konusu ile ilgili olmak koşuluyla SCI (Science Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index Expanded), SSCI (Social Science Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), Üniversitelerarası Kurul tarafından doçentlik başvurusunda kabul edilen alan indeksleri ve/veya Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen diğer ulusal/uluslararası indeks/indekslerde taranan dergi/dergilerde belirlenen sayıda makale/makaleler yayımlanmış olması (DOI-Dijital Object Identifier numarası almış çalışmalar yayımlanmış kabul edilir) gerekir. Tez danışmanları bu yayında ortak yazar olarak yer alabilir. İlgili yayında, Üniversitenin adının geçmesi koşulu aranır.

(9) **(Ek:RG-25/9/2020-31255)** Azami sürenin tamamlanmasına en az dört dönemi kalan öğrenci tez konusu değişikliği talebinde bulunabilir. Bu durumda olan öğrenci, mevcut tez izleme komitesi veya gerekli olması halinde yeni oluşturulacak olan bir tez izleme komitesi tarafından enstitü yönetim kurulu kararı ile tez önerisi savunma sınavına alınır. Tez konusu değişikliği yapılması durumunda tez süreci yeniden başlatılır.

(10) **(Ek:RG-9/8/2021-31563)** Tez önerisi savunma sınavı sonucunda tez konusu kabul edilen, ancak takip eden tez izleme komiteleri sonucunda tez konusu değişikliğinin söz konusu olduğu hallerde, tez izleme komitesi konuya ilişkin bir rapor hazırlar ve enstitüye sunar. Enstitü Yönetim Kurulu tarafından incelenen rapor uygun görüldüğü takdirde ve bu tarih itibarıyla (azami öğrenim süreleri de dikkate alınarak) en geç üç ay içerisinde öğrenci bu Yönetmelikte yer alan hükümlere göre yeni bir tez konusu belirler ve yeniden tez önerisi savunma sınavına girer. Bu süre içerisinde sınava girmeyen ya da başarısız olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(11) **(Ek:RG-9/8/2021-31563)** Onuncu fıkra kapsamında tez konusu değişen öğrenci en az üç tez izleme sınavına girmek ve başarılı olmak zorundadır.

Tezin sonuçlanması

MADDE 52 – (1) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin bir örneğini danışmanına teslim eder. Danışmanın, tezin enstitü tez yazım kurallarına uygun bir şekilde tamamlandığına dair görüşü, anabilim dalı başkanlığı tarafından enstitüye bildirilir. Öğrenci tezin istenen sayıda örneğini enstitüye teslim eder.

(2) Tezin sonuçlanabilmesi için başarılı olarak değerlendirilen en az üç tez izleme komitesi raporunun ilgili enstitüye sunulmuş olması gerekir.

(3) **(Değişik cümle:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Doktora tez jürisi, danışman ve enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere beş asıl öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca biri Üniversite dışından olmak üzere iki de yedek öğretim üyesi belirlenir. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkının olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca, ikinci tez danışmanı da oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

(4) Öğrenci, doktora tezinin savunmasından önce tezini, düzeltme verilen tezlerde ise düzeltilmiş tezini danışmanına sunar. Tezle ilgili benzerlik ön incelemesi, danışmanın bilgisi dâhilinde öğrenci ile birlikte Üniversitenin kabul ettiği yazılım programı kullanılarak yapılır. Enstitü, söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı nihai raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde veya sınav jüri üyesi/üyelerinin somut kanıtlarla belgeledikleri verilere göre gerçek bir intihalin tespiti halinde; tez, gerekçesi ile birlikte, karar verilmek üzere Enstitü Yönetim Kuruluna gönderilir. **(Ek cümle:RG-9/8/2021-31563)** Doktora tezi benzerlik oranı ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir ve gerektiğinde güncellenir.

(5) Öğrenci, tezini ilgili enstitü tarafından kendisine jüri bilgisinin tebliğ edildiği tarihten sonra, yedek üyeler dâhil jüri üyelerine imza karşılığı şahsen veya kargo ile ulaştırdığına dair jüri tez teslim formunu üç iş günü içinde ilgili enstitüye teslim eder.

(6) Tez savunma sınavına mazereti nedeniyle katılamayacak olan üyenin/üyelerin, enstitü müdürlüğüne sınav tarihinden en az beş gün önce bilgi vermesi gerekir. Mazereti nedeniyle tez savunma sınavına katılamayan asıl üye/üyeler yerine, enstitü müdürlüğüne yedek üye/üyeler davet edilir. Jüri toplantıları danışman olmadan ya da eksik üyeli yapılamaz.

(7) İlan edilen günde yapılamayan tez savunma sınavı, bir tutanakla belirlenerek anabilim/anasanat dalı başkanlığınca enstitü müdürlüğüne bildirilir. İkinci kez toplanamayan jüriler konusunda yapılacak işleme, Enstitü Yönetim Kurulu karar verir.

(8) Jüri üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren on günden az, otuz günden çok olmamak üzere toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Öğrenci tezini jüri önünde sözlü olarak savunur. Tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru cevap bölümünden oluşan sınavın süresi, 1,5 saatten az, 3 saatten fazla olamaz. Tez savunma toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(9) (Değişik:RG-05/02/2020-31030) ⁽¹⁾ Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, düzeltme veya ret kararı verir. Karar, jüri tarafından öğrenciye sözlü olarak bildirilir ve sınavı izleyen üç işgünü içinde anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığı ile ilgili enstitüye tutanak ile bildirilir ve bu karar enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. Bunun sonucunda;

a) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tezde başarılı olmayan lisans derecesi ile doktora programına kayıtlı öğrencilere talepleri halinde 46 ncı maddenin dördüncü fıkrasına göre tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

b) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini, aynı jüri önünde yeniden savunur. Jüri, ikinci sınav sonunda aynı usulle tez hakkında kabul veya ret kararı verir. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi reddedilen öğrenci için (a) bendinde belirtilen hükümler uygulanır.

c) Tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunan öğrenci, mezuniyetiyle ilgili belgelerini ve kabul edilmiş tezini sınav tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde teslim etmesi şartıyla, enstitü yönetim kurulu kararı ile mezun edilir. Kabul edilen tezlerde, tezin kabul onay sayfasının jüri üyeleri tarafından imzalanması zorunludur.

(10) (Mülga:RG-05/02/2020-31030) ⁽¹⁾

Diploma

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmelikte doktora programı için belirlenen bütün koşulları başarıyla sağlayan ve ilgili enstitüce istenen diğer işlemleri yerine getiren öğrenciye, üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunan doktora diploması verilir. Enstitü Yönetim Kurulu başvuru üzerine tezin teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir.

(2) Mezuniyet koşullarını yerine getirmeyen öğrenci, bu koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Mezuniyet tarihi tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(4) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Sanatta Yeterlik Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 54 – (1) Sanatta yeterlik çalışması, özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora eşdeğeri bir programdır.

(2) Sanatta yeterlik programı; dersler, seminer, tez çalışması, varsa tez konusu ile ilgili dinleti, sergi, gösteri, resital, konser, temsil, proje çalışması, tez sınavı, uygulamalı sınav ve diğer tamamlayıcı faaliyetlerden/uygulamalardan oluşur.

Öğrenim süresi

MADDE 55 – (1) Sanatta yeterlik programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği yarıyıldan başlamak üzere, her yarıyıl için kayıt yaptıırıp yaptımadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıldır. Bu süre lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Sanatta yeterlik programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya ilgili enstitünün öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini ve uygulamalarını başarı ile bitiren, ancak tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalarını bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen azami on iki yarıyıl veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) **(Ek:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına başvurmuş öğrencilerden sanatta yeterlik tezinde başarılı olamayanlara, aynı programın tezsiz yüksek lisans programının açık olması durumunda gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla, talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Danışman ataması

MADDE 56 – (1) Tez danışmanı en geç birinci yarıyılın sonuna kadar 24 üncü madde hükümlerine göre atanır.

Dersler

MADDE 57 – (1) Sanatta yeterlik programı tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam 21 krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az 7 ders, uygulamalar ile tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalar olmak üzere en az 240 AKTS'den oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az 42 kredilik 14 ders, uygulamalar ile tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalar olmak üzere en az 300 AKTS'den oluşur.

(2) Lisansüstü dersler, ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir. Diğer üniversitelerden alınacak derslerin Üniversitenin öğretim programlarında açılmamış olması gerekir.

(3) Sanatta yeterlik programına kayıtlı öğrenciler lisans dersleri de alabilirler. Ancak lisans dersleri, ders sayısı ve kredi hesabında dikkate alınmaz.

Tez/sanatta yeterlik konusu önerisi ve tez/sanatta yeterlik süreci

MADDE 58 – (1) Öğrenci danışmanı denetiminde sanatta yeterlik çalışması, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalarının konusu ile sanatta yeterlik çalışması başlığını enstitü tarafından oluşturulan sanatta yeterlik önerisi formuna uygun olarak hazırlar. Form anasanat dalı kurulunda görüşülür ve alınan karar anasanat dalı başkanlığı tarafından enstitüye iletilir. Sanatta yeterlik konusu ve çalışmanın başlığı Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kesinleşir.

(2) Sanatta yeterlik önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya sanatta yeterlik konusu seçme hakkına sahiptir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışmanı ve sanatta yeterlik konusu değişen öğrenci ise altı ay içinde tekrar sanatta yeterlik önerisi hazırlar ve bu maddenin birinci fıkrasındaki yolla önerisi yeniden reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Sanatta yeterlik önerisi kabul edilen öğrenci için sanatta yeterlik çalışması, sanatta yeterlik önerisinin kabulünü izleyen ilk yarıyıl başında başlar ve öğrenci mezun oluncaya kadar her yarıyıl sanatta yeterlik çalışmasına kayıt yaptırır. Sanatta yeterlik çalışması faaliyetleri ile ilgili olarak öğrenci, her yıl Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında, hazırlayacağı sanatta yeterlik izleme raporunu anasanat dalı başkanlığına teslim eder. Anasanat dalı kurulunun kararı başkanlık tarafından enstitüye iletilir. Varsa ikinci danışman toplantılara oy hakkı olmadan katılabilir. Öğrenci, sanatta yeterlik önerisi enstitü kurulu tarafından kabul edildikten altı ay sonra birinci sanatta yeterlik izleme raporunu; takip eden her altı ayın sonunda ise izleyen sanatta yeterlik izleme raporlarını, toplantı tarihinden bir ay önce yazılı olarak sunar. Her bir rapor benzer şekilde değerlendirilir. Her bir raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki yarıyıldaki yapılacak çalışmanın planı belirtilir. Öğrencinin sanatta yeterlik izleme raporu, anasanat kurulu tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir.

(4) Sanatta yeterlik önerisini geçerli bir mazereti olmaksızın bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen sürede hazırlamayan veya anasanat dalı başkanlığına sunmayan veya üçüncü fıkrasında belirtilen sanatta yeterlik izleme raporlarından üst üste iki kez ya da aralıklarla üç kez başarısız sayılan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(5) Sanatta yeterlik programını belirtilen süre içinde tamamlayabilmek için sanatta yeterlik önerisinin kabulünden sonra en az üç sanatta yeterlik izleme raporunda başarılı olunması gerekir.

(6) Tez hazırlayan öğrenci elde ettiği sonuçları, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalarını açıklayan ve belgeleyen metni ilgili enstitü tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun biçimde yazarak tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalarını jüri önünde sözlü olarak savunur.

(7) **(Değişik:RG-9/8/2021-31563)** Sanatta yeterlik programlarında kayıtlı öğrencilerin, tez savunma sınavına girebilmeleri için, alanıyla ilgili olmak koşuluyla ilk yazarının kendisi olduğu en az bir adet makalesinin ulusal veya uluslararası hakemli bir dergide yayımlanmış/yayıma kabul edilmiş olması veya danışmanı tarafından onaylanmış kişisel bir etkinlik, dinleti, performans, sergi, defile, çalıştay, proje gibi uygulamaları yapmış olması ön şart olarak aranır. Söz konusu yayında tez danışmanları ortak yazar olarak yer alabilir. İlgili yayında, Üniversitenin adının geçmesi şartı aranır.

Sanatta yeterlik çalışmasının sonuçlanması

MADDE 59 – (1) Sanatta yeterlik çalışmasını tamamlayan öğrenci, çalışmanın bir örneğini danışmanına teslim eder. Danışmanın, çalışmanın ilgili enstitü yazım kurallarına uygun bir şekilde tamamlandığı görüşü, anasanat dalı kurulunda görüşülür ve alınan karar başkanlık tarafından ilgili enstitüye bildirilir. Öğrenci çalışmanın istenen sayıda örneğini enstitüye teslim eder.

(2) Tezle ilgili benzerlik ön incelemesi, danışmanın bilgisi dâhilinde öğrenci ile birlikte Üniversitenin kabul ettiği yazılım programı kullanılarak yapılır. Enstitü, söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı nihaî raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde veya sınav jüri üyesi/üyelerinin somut kanıtlarla belgeledikleri verilere göre gerçek bir intihalin tespiti halinde; tez, gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere Enstitü Yönetim Kuruluna gönderilir.

(3) Tez/sanatta yeterlik jürisi, danışman ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile atanır. Jüri, en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca biri Üniversite dışından olmak üzere iki yedek öğretim üyesi belirlenir. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkının olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca, ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

(4) Öğrenci tezini/çalışmasını, ilgili enstitü tarafından kendisine jüri bilgisinin tebliğ edildiği tarihten sonra, üç iş günü içinde yedek üyeler dâhil jüri üyelerine imza karşılığı şahsen veya kargo ile ulaştırır. Jüri üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren 10 günden az 30 günden çok olmamak üzere ilgili sınav tarihinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Sanatta yeterlik çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru cevap bölümünden oluşan sınavın süresi, 1,5 saatten az, 3 saatten fazla olamaz. Tez jürisi, ilgili programın özelliğine göre öğrenciden, ilgili anasanat dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onaylayacağı ve enstitü web sayfasında ilan edilen alanlarda performans yapmalarını ister ve bu performansı değerlendirmeye alır. Sınav, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(5) Sınavın tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Tezi ve sanatta yeterlik çalışması kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirilir. Bu karar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından sınavı izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi ve sanatta yeterlik çalışması başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Sanatta yeterlik çalışması hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yapar ve azami süreyi aşmamak üzere tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi sanatta yeterlik çalışmasını aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak sanatta yeterlik çalışması kabul edilmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(6) **(Değişik:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ Tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi sanatta yeterlik çalışmasında başarılı olamayan öğrencilere talepleri halinde 55 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Diploma

MADDE 60 – (1) Bu Yönetmelikte sanatta yeterlik programı için belirlenen bütün koşulları başarıyla sağlayan ve ilgili enstitü tarafından istenen diğer işlemleri de yerine getiren öğrenciye, üzerinde Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan sanat dalının özelliğine göre alanı belirleyen sanatta yeterlik diploması verilir.

(2) Mezuniyet koşullarını yerine getirmeyen öğrenci, bu koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Mezuniyet tarihi, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(4) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde sanatta yeterlik tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Disiplin işleri

MADDE 61 – (1) Lisansüstü programlarındaki öğrenciler hakkında 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Engelli öğrenciler

MADDE 62 – (Değişik:RG-9/8/2021-31563)

(1) Senato; ilgili Enstitü Yönetim Kurulunun talebi üzerine engelli öğrenciler ile ilgili 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerekli düzenlemeleri yapma ve uygulama konusunda yetkilidir.

Tıpta ve dış hekimliğinde uzmanlık

MADDE 63 – (1) Tıpta ve dış hekimliğinde uzmanlık doktora eşdeğer düzeyde olup, bu uzmanlık eğitimleri 26/4/2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğine göre yürütülür.

Bazı sınavların geçerlik süreleri ve uygulama esasları

MADDE 64 – (1) Lisansüstü programlara kabul koşullarında yer alan merkezi ve eşdeğeri sınavların geçerlik süreleri kendi geçerlik süreleriyle sınırlıdır.

(2) Her enstitü bu Yönetmeliğe dayalı olarak kendi eğitim, öğretim ve sınav uygulama esaslarını ayrıca hazırlayıp, Üniversite Senatosunun onayına sunabilir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 65 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; 3/3/1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisans Üstü Eğitim ve Öğretim Enstitülerinin Teşkilât ve İşleyiş Yönetmeliği, ilgili mevzuat hükümleri ve Yükseköğretim Kurulu, Senato, ilgili enstitü kurulu ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 66 – (1) 31/7/2015 tarihli ve 29431 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dicle Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Lisansüstü programlarda öğrenci olanlar için daha önce kullandıkları süreler dikkate alınmadan bu Yönetmelikle belirlenen azami süreler 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılından itibaren başlar. Bu nedenle, öğrencilerin ders, yeterlilik, tez ve benzeri buldukları aşamalarının devamı hususunda başvuruları enstitünün yetkili kurullarınca karara bağlanır.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 17 nci maddenin dördüncü fıkrası uygulanmaz.

(3) 51 inci maddenin sekizinci ve 58 inci maddenin yedinci fıkraları, 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren doktora ve sanatta yeterlik programlarına kayıt yaptıran öğrenciler için uygulanır.

(4) 2015-2016 eğitim-öğretim yılı öncesinde yabancı dil şartını yerine getirmek koşuluyla kayıtları yapılan ve halen söz konusu şartı yerine getiremeyen öğrenciler tez aşamasına geçebilmek için en az 45 yabancı dil puanı şartını sağlamakla yükümlüdürler.

(5) 2016-2017 eğitim-öğretim yılından önce kayıt yaptıran öğrencilerde mezuniyet için AKTS koşulu aranmaz ve bunlardan tezli yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik öğrencilerine 23 üncü maddenin dokuzuncu fıkrası uygulanmaz.

(6) 2/6/2007 tarihinden önce lisansüstü öğrenimine başlamış olup, doktora ve sanatta yeterlik sınavlarına girebilmek için gereken yabancı dil sınavlarını vermemiş olanlar hakkında; mülga 1/7/1996 tarihli 22683 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(7) 2012-2015 yılları arasında ilk defa kayıt olan öğrenciler hakkında yürürlükten kaldırılan 28/8/2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dicle Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 12 nci maddesinin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

(8) **(Ek:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ 2020-2021 eğitim-öğretim yılından önce lisansüstü programlara özel öğrenci olarak kabul edilen öğrencilere bu fıkrayı ihdas eden Yönetmeliğin 7 nci maddesiyle değiştirilen 16 ncı maddenin, anılan değişiklikten önceki hükümleri uygulanır.

(9) **(Ek:RG-05/02/2020-31030)** ⁽¹⁾ 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar doktora ve sanatta yeterlik programlarına kayıt yaptıran öğrencilere bu fıkrayı ihdas eden Yönetmeliğin 16 ncı maddesiyle değiştirilen 51 inci maddenin anılan değişiklikten önceki hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 67 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 68 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Dicle Üniversitesi Rektörü yürütür.

(1) Bu değişiklik 2019-2020 bahar yarıyılı eğitim-öğretim dönemi başından geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(2) Bu değişiklik 2020-2021 eğitim-öğretim yılı başından geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
	Tarihi	Sayısı
	4/6/2017	30086
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	05/02/2020	31030
2.	25/9/2020	31255
3.	9/8/2021	31563
4.	25/7/2022	31903